

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра права

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «Сучасна універсальна система захисту прав людини»

Студентки групи Пр 01-18
факультету економіки і права
денної форми навчання
освітньо-професійної програми
Конституційне і адміністративне право
за спеціальністю 081

Право

Гончарук Наталії Олександрівни

Науковий керівник:

доктор юридичних наук,

професор Шатіло В.А.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Допущено до захисту
« ____ » _____ року

Завідувач кафедри права

(підпис)

(ПІБ)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Історія розвитку та становлення прав людини	
1.1. Розвиток концепції прав людини в 20 ст.....	8
1.2. Класифікація прав людини.....	13
1.3. Джерела міжнародного захисту прав людини.....	16
РОЗДІЛ 2. Структура універсального механізму захисту прав людини	
2.1. Постійні органи що є частиною структури ООН.....	26
2.2. Спеціалізовані установи ООН	33
2.3. Україна в сучасній універсальній системі захисту прав людини..	37
РОЗДІЛ 3. Правова основа сучасної універсальної системи захисту прав людини в рамках ООН	
3.1. Загальна декларація прав людини як важливий міжнародний документ з захисту прав людини.....	46
3.2. Конвенції як важливі міжнародні документи з захисту прав людини	51
ВИСНОВКИ	68
РЕЗЮМЕ	71
SUMMARY	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73

ВСТУП

Права людини - це права, притаманні всім людям, незалежно від раси, статі, національності, етнічної приналежності, мови, релігії чи будь-якого іншого статусу.

Проблемою дослідження займалися такі вчені як: М.В. Буроменський, С.В. Головатий, В.Н. Денисов, В.І. Євінгов, О.В. Задорожний, С.С. Алексєєва, Д.А. Гудима, В.Ф. Кавун, І. Ліщина, П.М. Рабінович, В.В.Речицький,О.В. Петришин, С. Шевчук, Ю.С. Шемшученк, В.Я. Яковюк.

Права людини включають право на життя та свободу, свободу від рабства та катувань, свободу думок та вираження поглядів, право на працю та освіту та багато іншого.

Вони застосовуються незалежно від того, звідки людина та у що вірить вона вірить.

Ці права є невідємними , хоча іноді їх можна обмежити - наприклад, якщо людина порушує закон або в інтересах національної безпеки.

Ці основні права базуються на спільних цінностях, таких як гідність, справедливість, рівність, повага та незалежність. Такі цінності захищаються законом.

В загальній декларації прав людини йдеться про наступне:

- 1) Що ми народжені вільними та рівними. У всіх нас є свої думки та ідеї. До всіх нас слід ставитися однаково.
- 2) Не допускається дискримінація. Ці права належать усім, незалежно від наших відмінностей.
- 3) Всі ми маємо право на життя, на свободу та безпеку.
- 4) Немає рабства. Ніхто не має права робити нас рабами. Ми не можемо зробити когось своїм рабом.

5)Також йдеться про те, що немає місця катуванням. Ніхто не має права нашкодити нам або катувати нас.

6)Ми всі рівні перед законом. Закон однаковий для всіх. Права людини захищені законом.

8) Право на судовий розгляд. Якщо нас будуть судити, це має бути публічно. Люди, які нас випробовують, не повинні дозволяти нікому говорити їм, що робити.

9) Право на конфіденційність. Ніхто не повинен намагатися нашкодити нашому імені.

10)Свобода пересування.

11) Право на громадянство.

Універсальні права людини часто виражаються та гарантуються законом у вигляді договорів, звичайного міжнародного права, загальних принципів та інших джерел міжнародного права. Закон про права людини встановлює права (а іноді й обов'язки) для фізичних осіб, а відповідні зобов'язання - як позитивні, так і негативні (тобто, що потрібно робити, а не робити) - для урядів з метою просування та захисту прав людини та основних свобод осіб або груп.

Спектр прав людини, що міститься в міжнародному праві, охоплює майже всі аспекти життя особистості та громади, від цивільних і політичних прав, до економічних, соціальних, культурних та прав на розвиток.

Деякі з цих прав можуть бути обмежені державами з таких причин, як громадська безпека, порядок, здоров'я, мораль, права та свободи інших людей, хоча інші права не можуть бути обмежені ні за яких обставин.

Права людини відображають мінімальні стандарти, необхідні, щоб люди могли гідно жити.

Права людини дають людям свободу вибирати, як вони хочуть жити, як вони виражають себе та який уряд вони хочуть обирати та підтримувати, серед багатьох інших. Права людини також гарантують людям засоби, необхідні для задоволення їхніх основних потреб, таких як їжа, житло та освіта, щоб вони могли повною мірою скористатися всіма можливостями. Нарешті, гарантуючи життя,

свободу, рівність та безпеку, права людини захищають людей від зловживань з боку тих, хто є більш сильним.

Міжнародне законодавство про права людини забезпечує важливу основу для гарантування прав усіх людей, незалежно від місця їх проживання. Міжнародне право в галузі прав людини міститься в багатьох різних типах документів, включаючи договори, статuti, конвенції та пакти. Незважаючи на різні офіційні назви, всі ці документи вважаються договорами і мають однакову сферу дії відповідно до міжнародного права.

Міжнародне законодавство про права людини встановлює обов'язки, які держави зобов'язані дотримуватися.

Ставши сторонами міжнародних договорів, держави беруть на себе зобов'язання та обов'язки відповідно до міжнародного права поважати, захищати та виконувати права людини. Зобов'язання поважати означає, що держави повинні утримуватися від втручання чи обмеження здійснення прав людини.

Обов'язок захисту вимагає від держав захисту осіб та груп від порушень прав людини. Зобов'язання виконувати означає, що держави повинні вжити позитивних заходів для сприяння виконанню основних прав людини.

Шляхом ратифікації міжнародних договорів з прав людини уряди зобов'язуються вживати національних заходів та законодавства, сумісних із їхніми договірними зобов'язаннями та обов'язками.

Отже, вітчизняна правова система забезпечує основний правовий захист прав людини, гарантованих міжнародним правом.

У випадках, коли внутрішні судові процеси не вдається вирішити питання щодо порушень прав людини, на регіональному та міжнародному рівнях доступні механізми та процедури для скарг індивідуальних та групових, щоб допомогти забезпечити дійсне дотримання, впровадження та застосування на місцевому рівні міжнародних стандартів прав людини.

Актуальність теми. Інтерес та обізнаність з правами людини зростають в останні десятиліття. У 1948 році Організація Об'єднаних Націй опублікувала Загальну декларацію прав людини, яка стала найважливішим документом того, що слід вважати еталоном базової рівності та гідності людини.

Кожному потрібен доступ до ліків, їжі та води, одягу та притулку. Включаючи їх до основних прав людини, кожен має базовий рівень гідності. На жаль, все ще є мільйони людей, які не мають цих потреб, але кажуть, що питання прав людини дозволяє активістам та іншим працювати над тим, щоб отримати їх для всіх. Організації, що займаються питаннями прав людини, зосереджуються на членах суспільства, що найбільш уразливі до зловживань з боку своїх повноважень, замість того, щоб їх ігнорувати.

Об'єктом дослідження історія розвитку та становлення прав людини, структура універсального механізму захисту прав людини та правова основа сучасної універсальної системи захисту прав людини в рамках ООН

Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо вдосконалення міжнародного законодавства що регулює захист прав людини.

Відповідно до поставленої мети виникає необхідність вирішення наступних завдань:

- З'ясувати сутність та природу сучасної універсальної системи захисту прав людини.
- Встановити значення права людини
- Дослідити джерела міжнародного захисту прав людини;
- На основі проведених досліджень визначити напрями удосконалення діяльності держави щодо захисту прав людини.
- **Предметом дослідження** є сучасна універсальна система захисту прав людини.

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі використовувались наступні *методи* дослідження: загальнонаукові (системний, спостереження, узагальнення, аналіз і синтез, індукція та дедукція, логіко-семантичний) та спеціально-наукові (порівняльно-правовий, історико-правовий).

Інформаційною базою дослідження стали Статут ООН, Конвенція про політичні права жінок, Конвенція про права дитини, Загальна декларація прав людини, Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи принижуючих гідність поводження чи покарання.

Структура. Дана робота складається з вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків, резюме та списку використаних джерел. Перший розділ включає 3 підрозділи і носить теоретичний характер. В другому розділі – 3 підрозділи, в якому наведено докладну характеристику предмета дослідження. Третій розділ має 2 підрозділи, в якому висвітлюються основні напрями протидії та шляхи попередження проблеми. Обсяг роботи становить 79 сторінок. Кількість використаних джерел налічує 60 джерел.

1.1 Розвиток концепції прав людини в 20 ст.

Теліпко В.Е. зазначає що: «Формування уявлень і понять про права людини почалося з найдавніших часів людської історії, з витоків людської цивілізації. Першим і, безумовно, найважливішим письмовим свідченням цього тривалого процесу є Біблія, у якій стверджувалося найголовніша істина — людина — найцінніше з-поміж усього створеного Богом. У Біблії часто зазначається про необхідність забезпечення рівності людей; неабияка увага приділяється праву на власність і її охорону; регулюються людські взаємини; чільне місце посідають правила судового розгляду суперечок, конфліктів. Біблія є, безперечно, одним із визначних джерел, з яких поступово розвинулися існуючі нині уявлення про права людини» [1, с. 366].

На цьому етапі слід сказати, що положення Загальної декларації прав людини (яку було прийнято у середині ХХ століття) збігаються за змістом із Біблією. Пізніше ,в VI–V ст. до н. е. ідеї рівності усіх людей зазначалися давньо-грецькими філософами — софістами (Лікофрон, Антифон, Алкідам). За словами філософів, усі люди від народження мають однакові, зумовлені природою права, оскільки створені Космосом. Видатний філософ Сенека, наприклад, вважав людей співтоваришами як рабів долі [1, с. 366].

Переконання, що кожен, в силу своєї людяності, має право на певні права людини, є досить новим. Однак коріння його лежить у більш ранній традиції та документах багатьох культур; знадобився каталізатор Другої світової війни, щоб висунути права людини на світову сцену і на світову совість.

Протягом більшої історії люди набували прав та обов'язків завдяки своєму членству в групі - сім'ї, корінній нації, релігії, класу, громаді чи державі.

У більшості товариств були традиції, схожі на "золоте правило" "Робіть іншим так, як ви б їх зробили вам". Індуїстські Веди, Вавілонський кодекс

Хаммурапі, Біблія, Коран (Коран) та Аналекти Конфуція - це п'ять найстаріших письмових джерел, які стосуються питань обов'язків, прав та обов'язків людей.

Крім того, кодекси поведінки та справедливості інків та ацтеків та конституція ірокезів були корінними американськими джерелами, які існували задовго до 18 століття.

Насправді всі товариства, чи то в усній чи письмовій традиції, мали системи пристойності та справедливості, а також способи догляду за здоров'ям і добробутом своїх членів.

Документи, що підтверджують індивідуальні права, такі як Magna Carta (1215), англійський Білль про права (1689), Французька декларація про права людини і громадянина (1789), Конституція США та Білль про права - написані попередниками багатьох сучасних документів про права людини. Однак у багатьох з цих документів, переводячись на політику, були виключені жінки, люди кольору та члени певних соціальних, релігійних, економічних та політичних груп. Тим не менш, пригнічені люди по всьому світу спираються на принципи, які ці документи висловлюють для підтримки революцій, які стверджують право на самовизначення. Магна-карта, або «Велика хартія», мабуть, був найбільш значущим впливом на великий історичний процес, що призвів до верховенства конституційного права сьогодні в англomовному світі [2, с. 210].

У 1215 році, після того як король Іоанн Англійський порушив низку стародавніх законів та звичаїв, якими керувала Англія, його піддані змусили його підписати «Магна-карта», в якій перелічено те, що згодом вважалося правами людини.

Серед них було право церкви бути вільною від втручання уряду, права всіх вільних громадян володіти та успадковувати майно та бути захищеними від надмірних податків. Він встановлював право вдів, які володіли майном, обирати не вступати в повторний шлюб, і встановлював принципи належної процедури та

рівності перед законом. Він також містив положення, що забороняють хабарництво та службові проступки.

Широко розглядається як один із найважливіших правових документів у розвитку сучасної демократії, Магна-Карта стала вирішальним переломним етапом у боротьбі за встановлення свободи.

Сучасне міжнародне законодавство про права людини та створення Організації Об'єднаних Націй (ООН) є важливими історичними доповненнями. Зусилля у 19 столітті щодо заборони торгівлі рабами та обмеження жахів війни - яскраві приклади [3, с. 210].

У 1919 році країни створили Міжнародну організацію праці (МОП) для нагляду за договорами, що захищають працівників щодо їх прав, включаючи їх здоров'я та безпеку. Занепокоєння захистом певних груп меншин викликала Ліга Націй наприкінці Першої світової війни. Однак ця організація міжнародного миру та співробітництва, створена переможними європейськими союзниками, ніколи не досягала своїх цілей.

Брисяга Ю.М. пише : «Витоки явища, яке згодом стали називати правами людини, беруть свій початок з найдавніших часів людської історії. Ідеї про цінність і недоторканність життя, про рівність людей перед вищими силами містяться ще в прадавніх міфах і віруваннях. А згодом в античні часи подібні погляди набули широкого поширення у Стародавній Греції. Вони стали закономірним наслідком полісної форми демократії і були пов'язані переважно з поняттям громадянства, яке передбачало рівність усіх членів полісу в користуванні правами та свободами, насамперед політичними. У працях давньогрецьких мислителів софістів ще у VI-V ст. до н.е. були закладені й основи концепції природного права, розвинуті згодом філософами та юристами Стародавнього Риму» [4, с. 9].

Лукашева Е.А. вказує: : «Аналогічні ідеї виникали і на Сході. Зокрема, китайський мислитель Мо-Цзи (V ст. до н. є.) відстоював думку про те, що всі люди рівні перед небом, а держава є результатом їх угоди» [5, с. 104].

Перше закріплення ряду ідей щодо прав людини у законодавстві пов'язується з прийнятою у 1215 р. в Англії Великою хартією вольностей, яку підписав у 1215 році король Іоанн Безземельний внаслідок угоди між ним і повсталими проти нього англійськими баронами. Саме ця хартія традиційно вважається першим правовим документом, в якому закладено основи концепції прав людини, створено передумови для подальшого утвердження свободи і панування закону в житті суспільства. Хартія складалася з 63 статей і закріплювала, зокрема такі важливі принципи, як співрозмірність діяння та покарання за нього, неухильне додержання посадовими особами закону, визнання винним лише за рішенням суду, право вільного в'їзду та виїзду з країни та інші [4, с. 10].

Дух прав людини передається свідомо і несвідомо з одного покоління в інше, несучи шрами свого бурхливого минулого. Сьогодні, посилаючись на Загальну декларацію прав людини ООН, прийняту Генеральною Асамблеєю 1948 р., Можна вважати права людини універсальними, невідчужуваними та неподільними, як права, що мають однаковий розподіл за всіма незалежно від статі, раси, національності та економічного походження.

Проте конфліктні політичні традиції впродовж століть виробили різні бачення людських прав, коріння яких відбулися в минулих соціальних змаганнях. Ця історична спадщина та поточні суперечливі значення прав людини є, незважаючи на захоплюючі зусилля архітекторів декларації, все відображеними в структурі та змісті цього важливого документа ООН.

Використовуючи основні ключі, розроблені в декларації, ця стаття залучає шість основних суперечок щодо прав людини, які формували дискусії та наукові права в галузі прав людини. Він також спирається на історичний запис з метою виявлення та уточнення декількох помилок, які існують як сьогодні, так і поза правозахисною спільнотою.

Проте Сидоренко Н. вважає: « Поворотним пунктом у історії людства в його боротьбі за утвердження прав людини, без сумніву, стала Велика французька революція, яка створила без перебільшення документ історичної ваги - Декларацію прав людини та громадянина 1789 р. Декларація вперше на законодавчому рівні закріпила принцип формальної рівності всіх громадян перед законом, заклала основи універсальної концепції прав людини. Були проголошені свобода совісті, свобода слова, презумпція невинуватості, недоторканність особи та її майна, а також встановлювалися обов'язок держави забезпечувати та гарантувати права і свободи людини і право громадян на опір гнобленню. При цьому свобода розумілась як можливість робити все, що не шкодить іншому. У ній зазначалося, що причиною будь-якого суспільного лиха є «забуття прав людини і зневага до них» [6, с. 68-77].

У ст. 1 Декларації сказано: «Люди народжуються і залишаються вільними і рівними в правах. Суспільні відмінності можуть базуватись тільки на міркуваннях загального блага» [7].

Карташкін В.А зазначає: « На початку ХХ ст., особливо після Першої світової війни і появи Ліги націй та Міжнародної організації праці, права людини почали входити до предмета міжнародно-правового регулювання. Ці права можна назвати правами всього людства - правами людини і правами народів. Це право на мир, безпеку, незалежність. Мова йде про ті права особистості, які не пов'язані із її особистим статусом, а диктуються належністю до якої-небудь спільноти» [8, с. 135].

20 століття стало свідком популярних тверджень про те, що культурні права необхідно захищати проти ліберальних чи соціалістичних концепцій прав людини, оскільки ці останні уявлення, ймовірно, є гнітючою спадщиною західного панування над відновленням світу.

Націоналістичні та культурно орієнтовані аргументи є також західними походженнями, що датуються Європою 19 століття.

У той час, коли проголошення "історії ендофіту" знущалися з терористів, які більш різко, ніж будь-коли раніше, відкидають саме поняття загальних прав, і коли політичні реалісти тріумфально підтверджують, що історія є лише похмурым повторенням боротьби за владу і війн, це може бути сумнівним, як вважає п'ята суперечка, чи існує таке поняття, як історичний прогрес.

Тут можна стверджувати на користь історичного прогресу, який піддається вимірюванню з точки зору важливих успіхів нелюдських прав.

Більше того права людини не протилежні реалізму, а інші доповнюють здорову реалістичну політику, і що саме прогрес у всьому світі впровадження універсальних прав дозволить максимально надійно просунути цілі безпеки. плекають реалісти.

Кавун В. вважає : «Становлення цього покоління прав людини було викликане такими причинами: національно-визвольні рухи країн, що розвиваються та загострення глобальних світових проблем після Другої світової війни. Це спричинило інтернаціоналізацію юридичних формулювань прав людини, прийняття міжнародних пактів про права людини, законодавче співробітництво країн у галузі прав людини [9, с. 286].

І саме тоді питання захисту прав людини широко вийшло за вузьконаціональні межі і стало об'єктом регулювання міжнародного права. У 1948 р. Організацією Об'єднаних Націй було прийнято Загальну декларацію прав людини - перший документ універсального характеру, а в 1966р. було прийнято Міжнародний пакт про громадянські та політичні права і Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Ці два Міжнародних пакти з прав людини та Загальну декларацію прав людини часто називають Міжнародною хартією (або Міжнародним біллем) прав людини [10. с. 28].

1.2 Класифікація прав людини

Права людини можна класифікувати різними способами. Деякі права можуть належати до більш ніж однієї з доступних категорій. Одна з найбільш

широко використовуваних класифікацій розрізняє дві загальні категорії: класичні або громадянські та політичні права, і соціальні права, що включають також економічні та культурні права [11, с. 200].

Класичні права, як правило, обмежують повноваження уряду щодо дій, що зачіпають особу та її автономію (громадянські права) та надають людям можливість сприяти визначенню законів та брати участь в уряді (політичні права). Соціальні права вимагають від урядів діяти позитивно, інтервенціонально, щоб створити необхідні умови для життя та розвитку людини.

Очікується, що уряди будуть вживати активних кроків у напрямку сприяння добробуту всіх її членів шляхом соціальної солідарності. Вважається, що кожен як член суспільства має право на соціальне забезпечення та має право на реалізацію економічних, соціальних та культурних прав (ЕССР), необхідних для гідності та вільного розвитку своєї особистості.

Усі права людини несуть відповідні зобов'язання, які повинні бути покладені на конкретні обов'язки для гарантування цих прав.

Протягом багатьох років у традиційному дискурсі з прав людини панувало неправильне уявлення про те, що громадянські та політичні права потребують лише негативних обов'язків, тоді як економічні, соціальні та культурні права потребують позитивних обов'язків.

На нашу думку, право на свободу слова гарантується тоді, коли держава залишає людей у спокої, тоді як держава повинна вжити позитивних заходів для гарантування права на здоров'я, будуючи медичні клініки та забезпечуючи імунізацію.

З часу виникнення ідеї прав людини з'являлися різні їх класифікації. Залежно від уявлень про права людини, рівня наукової розробки цієї проблематики склалася історична послідовність розвитку класифікації прав людини — від простого поділу на окремі компоненти до пропозицій складних систем взаємопов'язаних прав людини.

На думку Бахіна С.В. : « Спочатку , права людини розглядалися як специфічні права держави, які відносяться до її підданих чи іноземців. Пізніше прихильниками природного права була запропонована ідея, що, крім прав держави є ще й природні права людини. Фома Аквінський, наприклад, визнавав право власності як специфічне природне право людини. З посиленням впливу позитивізму в праві права людини почали пояснювати не тільки їх природним, а й позитивним походженням. Існує офіційна класифікація прав і свобод людини, яка передбачена міжнародними договорами, та неофіційна або доктринальна, яку проводять науковці» [12, с. 42].

Почнемо з доктринальних класифікацій. За джерелом походження прав людини їх розділяють на: а) природні і б) позитивні. В даний час юристи виділяють два найважливіших джерела: 1) саму природу або факт народження людини (це положення обґрунтовують прихильники природного права) і 2) закони держави (так стверджують представники позитивного права) [13, с. 10].

Філософи та політичні теоретики розрізняють негативні та позитивні права. Негативне право - це право не піддаватися дії іншої людини чи групи; негативні права дозволяють або зобов'язують бездіяльність.

Позитивне право - це право піддаватися дії чи іншої особи чи групи; позитивні права дозволяють чи зобов'язують діяти. По відношенню до трьох поколінь прав людини негативні права часто асоціюються з першим поколінням, тоді як позитивні - з другим і третім поколіннями.

Існують позитивні та негативні права людини.

Негативні та позитивні права часто конфліктують, оскільки виконання обов'язків, покладених позитивними правами, часто тягне за собою порушення негативних прав. Наприклад, позитивне право на соціальну допомогу покладає на уряд обов'язок надавати послуги. Виконання цього тягне за собою збільшення державних витрат, що, ймовірно, вимагатиме підвищення податків.

Однак це може пошкодити негативне право громадян не забирати у них гроші. Оскільки позитивні права передбачають позитивні обов'язки щодо дії, тоді

як негативні права означають, що інші повинні утримуватися лише від дії, позитивні права, як правило, складніше обґрунтувати та вимагають складнішого етичного обґрунтування, ніж негативні права.

Традиційна класифікація прав людини, в основі концепції якої лежить генераційний підхід, розроблена французьким науковцем Карелом Васаком. Цей поділ прав на три покоління передбачає, що перше покоління становлять громадянські та політичні права, друге покоління – соціально-економічні та культурні права, третє – колективні права або солідарні [14, с. 160].

Офіційну чи міжнародно-правову класифікацію прав людини пов'язують із правами, закріпленими в Загальній декларації прав людини 1948 р., Міжнародних пактах 1966-го, Європейській конвенції про захист прав людини та основних свобод, Європейській соціальній хартії 1961-го. На основі цього виділяють політичні, громадянські, економічні, соціальні, культурні права (очевидно, критерієм попереднього поділу є сфера людського життя) [15, с. 14].

Науковці (доктринальна класифікація) все частіше критикують та виявляють недоліки вищезазначеної класифікації. Одним із перших, хто критично поставився до вищенаведеної класифікації прав людини у вітчизняній науці, є П.М. Рабінович. Як зазначає науковець, відображена у назвах міжнародних пактів видова класифікація основоположних прав хоча й була на той час значним кроком уперед, проте згодом не завжди задовольняла потреби право-регулятивної практики та юридичної теорії. Зокрема, не можна не зауважити, що всі права людини є, у широкому сенсі, соціальними як за змістом, так і за засобами їх здійснення, оскільки вони об'єктивно зумовлені саме соціумом. З огляду на це, з чим ми в повній мірі погоджуємося, несоціальних прав людини, вочевидь, узагалі не існує [16, с. 13].

1.3. Джерела міжнародного захисту прав людини

Відповідно до традиційного погляду, Міжнародне право покладається на держави, щоб керувати відносинами між ними в міжнародно-правовій системі, заснованій на множині незалежних держав, рівних одна одній, не визнаючи вищої влади над ними.

Таким чином, держава може порушувати основні права власних громадян, але повинна дотримуватися норм щодо поведінки з іноземними громадянами.

Цивільні права та свободи були вперше встановлені національними деклараціями чи актами, але після Другої світової війни та мостів Голокосту визнали, що необхідний міжнародний захист основних прав.

Зараз численні міжнародні норми - як письмові, так і неписані - зобов'язують держави поважати основні права свого народу та окремих людей, мають право подавати клопотання до міжнародних судових чи квазісудових органів [17, с. 99].

Залежно від встановлення прав та обов'язку перед особами, деякими коментаторами стверджував, що зараз люди є суб'єктами міжнародної спільноти на відміну від традиційної теорії міжнародного права, яка стверджує, що індивіди не мають правового статусу міжнародних суб'єктів.

Отже, якщо участь у міжнародному правотворчому процесі вважається істотним для статусу суб'єкта міжнародної спільноти, особи не є суб'єктами. Навпаки, якщо ми вважаємо, що основним елементом статусу суб'єкта міжнародної спільноти є надання прав та обов'язків фізичним особам, вони мають обмежену міжнародно-правову дієздатність, диференційовану на державну: вони мають ті права та ті обов'язки, які Держави встановлюють через договори або міжнародний звичай.

Міжнародні права людини встановлюються джерелами міжнародного права, врегульованими статтею 38 Статуту, судовим органом Організації Об'єднаних Націй, який створений Статутом ООН: - міжнародні конвенції, чи загальні чи конкретні, встановлюючи правила, явно визнані державами-учасниками конкурсу; - міжнародний звичай, як доказ загальної практики,

прийнятої як закон; - загальні принципи права, визнані цивілізованими націями; - залежно від положень статті 59, судові рішення та навчання найбільш висококваліфікованих публіцистів різних країн, як допоміжні засоби для визначення норм права [18, с. 259].

Розглянемо наступні важливі документи в галузі захисту прав людини:

1. Загальна декларація прав людини

Загальна декларація прав людини чітко визначає основні права та свободи для всіх. Генеральна Асамблея ООН прийняла Декларацію 10 грудня 1948 року. Загальна декларація була прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 10 грудня 1948 р. Мотивована досвідом попередніх світових війн. Загальна декларація вперше погодилася на всебічну заяву про невід'ємні права людини. Австралія відіграла важливу роль у розробці Загальної декларації.

Загальна декларація починається з визнання, що "притаманна гідність усіх членів людської сім'ї є основою свободи, справедливості та миру у світі". Вона декларує, що права людини є універсальними - ними користуються всі люди, незалежно від того, хто вони є чи де вони живуть.

Загальна декларація включає громадянські та політичні права, такі як право на життя, свободу, свободу слова та приватне життя.

Він також включає економічні, соціальні та культурні права, як-от право на соціальне забезпечення, охорону здоров'я та освіту.

Вона не є договором, тому вона безпосередньо не створює юридичних зобов'язань для країн.

Однак це вираження основних цінностей, які поділяють усі члени міжнародної спільноти. І це зробило глибокий вплив на розвиток міжнародного права в галузі прав людини.

Деякі стверджують, що оскільки країни послідовно посилаються на Декларацію більше шістдесяти років, вона набула чинності як частина звичайного міжнародного права.

Крім того, Загальна декларація породила низку інших міжнародних угод, які мають юридичну силу для країн, які їх ратифікують. До них належать:

- Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (МПГПП) та
- Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (ICESCR).

2. Міжнародний білль про права людини

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права вступили в силу в 1976 році і є головними юридично обов'язковими документами, які застосовуються в усьому світі.

Обидва пакти були розроблені з метою розширення на прав, викладених у Загальній декларації прав людини та надання їм юридичної сили (в межах договору). Разом з Загальною декларацією прав людини вони становлять Міжнародний білль про права.

Кожен з цих пактів, як видно з їх назв, відноситься до різних категорій прав, хоча іноді вони також стосуються однакових проблем, наприклад, щодо відсутності дискримінації.

Обидва документи було широко ратифіковано, причому Міжнародний пакт про громадянські і політичні права має 166 ратифікацій, а Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права – 160 ратифікацій станом на листопад 2010 року.

На додаток до Міжнародного білля про права, ООН прийняла ще сім договорів, які стосуються конкретних прав або бенефіціарів. Була мобілізована ідея конкретних прав або бенефіціарів – наприклад, права дітей для дітей –

незважаючи на застосування всіх прав людини до дітей і молоді, не видно, щоб діти мали рівний доступ до цих загальних прав; вони потребують конкретних додаткових заходів захисту [19,с. 15].

3.Статут ООН.

Основу правового регулювання співробітництва держав у галузі прав людини становить Статут ООН. Саме він зобов'язує держави «заохочувати і розвивати повагу до прав людини та основних свобод» (ст. 1 гл. 3). Загальновідомі права і свободи людини сформульовано в основних міжнародно-правових документах, які згодом дістали назву Міжнародна хартія (або Міжнародний білль) прав людини: 1) Загальній декларації прав людини від 10 грудня 1948р.; 2) Міжнародному пакту про економічні, соціальні та культурні права 1966р.; 3) Міжнародному пакту про громадянські й політичні права 1966р.; 4) двох факультативних протоколах 1966р. і 1989р. Інколи як п'яту складову Міжнародного білля прав людини визначають Конвенцію про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 року [1, с. 369].

4.Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права.

Один з трьох документів, що складають Міжнародний законопроект про права разом із Загальною декларацією прав людини та Міжнародним пактом про громадянські та політичні права.

Права людини зазвичай поділяються на "громадянські та політичні права" та "економічні, соціальні та культурні права".

Громадянські та політичні права захищають свободу людей від втручання держави та забезпечують можливість участі кожного у громадянському суспільстві.

Вони включають свободу слова, свободу зібрань та право не зазнавати катувань.

Економічні, соціальні та культурні права захищають основні життєві потреби, які включають права на їжу та воду, мати дах над головою та адекватну охорону здоров'я.

У цій посаді, дивлячись на економічні, соціальні та культурні права відповідно до Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права (ICESCR). Комітет з економічних, соціальних та культурних прав здійснює нагляд за зобов'язаннями держав-учасниць.

Держави-учасниці повинні подати звіти про кроки, які вони вжили для втілення прав Комітету, і частина роботи Комітету розглядає ці звіти, щоб переконатися, що держави досягають успіху.

Висновки

Отже, права людини прийнято розуміти як ті права, які притаманні людині. Концепція прав людини визнає, що кожна людина має право користуватися своїми правами людини без різниці щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичного чи іншого стану, національного чи соціального походження, власності, народження чи іншого статусу.

Права людини юридично гарантуються законом про права людини, захищаючи окремі групи та групи від дій, що заважають основним свободам і людській гідності.

Вони виражаються в договорах, звичайному міжнародному праві, принципах та інших джерелах права.

Однак закон не встановлює прав людини. Права людини - це притаманні права, які приходять до кожної людини як послідовності того, що вона є людиною.

Договори та інші джерела права, як правило, служать захист прав людей та груп проти дій або неприйняття дій урядів, які перешкоджають здійсненню їх прав людини.

Нижче наведені деякі найважливіші характеристики прав людини: права людини засновані на повазі за гідність і цінність кожної людини; людські права є універсальними, це означає, що вони застосовуються однаково і без дискримінації до всіх людей; права людських прав є невід'ємними, оскільки ніхто не може мати своїх людських прав за інших, ніж у конкретних ситуаціях - наприклад, право на свободу може бути обмежено, якщо особа визнана винною у вчиненні злочину законом про суди; людські права є неподільними, взаємопов'язаними та взаємозалежними, тому що недостатньо поважати деякі права людини, а не інші.

На практиці порушення одного права часто вплине на дотримання ряду інших прав. Тому всі права людини повинні розглядатися як такі, що мають

однакове значення і мають однакове значення для поваги гідності та цінності кожної людини.

З часу складання Загальної декларації прав людини після Другої світової війни права людини посіли центральне місце в міжнародній політиці. Права людини мають сильну моральну конотацію: вони надихають активістів у всьому світі, а деякі документи з прав людини набули правового статусу.

Хоча розвиток практики прав людини можна визнати успішним, все ще існує велика сум'яття щодо самої концепції. Серед країн існує суперечність щодо прав людини, що належать до сфери прав людини.

Деякі права, які містяться у фактичних документах з прав людини, взагалі не мають нагального характеру: відпустка з оплатою праці, яка включена до Пакту про економічні, соціальні та культурні права, є сумнозвісною. Іноді говорять, що концепція прав людини є "єдиною політично-моральною ідеєю, яка отримала загальну прихильність".

Деякі описують права людини як центральне моральне середовище в міжнародних відносинах сьогодні - як "валюту міжнародного морального дискурсу". або як "сучасний інструмент зворотного захисту" в "боротьбі за ... людську гідність в наш час" .

Концепцію прав людини також використовують із збільшенням частоти в контексті питань безпеки та як виправдання збройного конфлікту.

У одному сенс, концепція прав людини така ж звична, як і новини. Важко було б прочитати національну газету в будь-який день, не знайшовши інформацію про , тортури, каліцтва, масові згвалтування, облоги та голодування цивільного населення або арешти дисидентів у світі.

Ще в іншому сенс, це зовсім не виходить з дискусії: наша етична інтуїція полягає в тому, що порушення прав людини передбачають такі дії, які настільки очевидно, що вони не можуть бути для них раціональним чи моральним обґрунтуванням.

Разом з тим, триває й подальша дискусія щодо широкого поняття прав людини.

Серед сучасних коментаторів стандартне поняття прав людини іноді формується як "покоління" прав.

Права "першого покоління, як зазначає один з науковців, традиційні свободи та привілеї громадянства, охоплені першими двадцятьма статтями Загальної декларації прав людини: вільне слово, свобода віросповідання, право на справедливий суд, право голосу тощо. Це поняття нам досить знайоме.

Менш знайомими є соціально-економічні "права другого покоління" - право на працю, право на справедливу оплату, право на їжу, житло та одяг, право на освіту тощо".

У цій статті можна стверджувати, що така знайома концепція прав людини є насправді досить доданою та непослідовною; і те, що лежить в основі цієї дивацтва, полягає в політичній структурі та історії політичного використання.

Існують неписані закони правосуддя, які не виконуються, але існують постійно та без змін. Письмові закони змінюються часто; загальнолюдські закони - "закон природи".

"Арістотель посилається на" Антигону Софокла ", яка розписує природний закон таким чином: Не сьогодні або вчора воно є, але живе вічним: ніхто не може дати дату його народження.

Різниця між законом (актами держави) і справедливістю (ідеалом, за яким ми судимо про добро держави), або між окремими законами та загальним законом, є фундамент поняття прав людини - це основа морального твердження, яке ми можемо виправдати, приймаючи рішення щодо дій держави, враховуючи, що держава є джерелом права, а держава визначає, що є законним, а що ні.

Єдине моральне обґрунтування, згідно з яким ті, хто перебуває за межами держави, можуть переконатись у справедливості її діянь, полягає у позові більш високого стандарту, або універсального закону, або концепції справедливості, проти якої можуть бути дії та закони конкретної держави.

Таким чином, "права людини" за визначенням не стосуються звичайних злочинів, які є злочинами проти держави.

Швидше за все, концепція прав людини обов'язково стосується дій держави (або їх невиконання); і обов'язково висуває твердження, що дія чи політика, яка може бути законною, все-таки є несправедливою.

Ця моральна претензія, в свою чергу, дає стандарт, за яким слід судити про дії суверенного уряду в певному сенсі "злочинними" і виправдовує "покарання" інших держав, а також втручання у їх внутрішню політику.

Концепція прав людини яка є нині стандартною або домінуючою концепцією, це те, що у міжнародному праві та дипломатії, та філософській та теоретичній літературі сформульовано неоднаково.

Домінуюча концепція прав людини тягне за собою: (1) право позбавитись від того, що часто називають "злодіяннями", такими як катування та геноцид; та (2) політичні та громадянські права, включаючи вибори та судовий процес, свободу думки, слова та преси. Домінуюча концепція прав людини не включає економічні права, такі як права на їжу, житло та працевлаштування.

2. Структура універсального механізму захисту прав людини

2.1. Постійні органи що є частиною СТРУКТУРИ ООН

Міжнародна організація — це стабільна форма міжнародних відносин, що включає, в переважній більшості випадків, контрагентів принаймні з трьох держав і має узгоджені її учасниками цілі, компетенцію діяльності та власні органи, а також інші специфічні організаційні інституції (це може бути статут, процедура, членство, порядок роботи, ухвалення рішень тощо). Характерними рисами, що вирізняють міжнародні організації, є: політична воля до співпраці, зафіксована в установчих документах; наявність постійного апарату, що забезпечує послідовність у розвитку організації й, нарешті, автономність компетенцій та ухвал. Таким чином, першопричиною створення міжнародної організації є політична воля, що визначає діяльність суб'єкта міжнародних відносин. Що-правда, вона характерна для реалізації не лише довготривалих, але й короткотривалих зовнішньополітичних інтересів тієї чи іншої держави. Тому обов'язковою ознакою міжнародної організації мала би бути розвинена інституційна структура, орієнтована на реалізацію діяльності на міжнародній арені. З огляду на це слід ідентифікувати її як стабільну, чітко структуровану форму міжнародного співробітництва, що створена її членами на добровільних засадах для спільного розв'язання загальних проблем і провадить діяльність у рамках статуту [1,378].

Більшість авторів розглядає механізм міжнародного захисту прав людини як систему міжнародних (міждержавних) органів та організацій, що діють з метою забезпечення міжнародних стандартів прав і свобод людини чи їх відновлення у випадку порушення. Наприклад, Б. Петранов до міжнародних механізмів захисту прав людини зараховує: 1) міжнародні органи, які діють у рамках угод з прав людини, складаються з незалежних експертів або представників урядів і приймають загальні рекомендації; 2) міжнародні несудові органи для контролю за дотриманням угод щодо прав людини, які складаються з

експертів як фахівців і приймають конкретні рекомендації, обов'язковість яких базується на моральному авторитеті міжнародного органу; 3) міжнародні юрисдикційні органи несудового чи судового характеру щодо захисту прав людини, які виносять обов'язкові рішення й можуть забезпечити виконання цих рішень [20, с. 112].

Органи, що утворені міжнародними організаціями. Специфікою діяльності цих органів є те, що їхні рішення мають, як правило, рекомендаційний характер і забезпечуються лише авторитетом самих організацій. До таких органів належать Рада ООН з прав людини, Комісія зі становища жінок (засновані Економічною та Соціальною радою ООН), Верховний комісар ООН у справах біженців (посада заснована Генеральною Асамблеєю ООН), Міжнародне бюро праці (засноване Міжнародною організацією праці) тощо. Конвенційні органи, що утворені на підставі міжнародних договорів. Це, зокрема, Комітет з прав людини (діє на підставі Пакту про громадянські та політичні права 1966 р.), Європейський суд з прав людини (діє на підставі Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод 1950 р.), Комітет з прав дитини (заснований відповідно до Конвенції про права дитини 1989 р.) тощо [21, с.67].

Організація Об'єднаних Націй - міжнародна організація, покликана забезпечити виконання міжнародного права, безпеки та прав людини; економічний розвиток; та простіший соціальний прогрес для країн світу. До складу Організації Об'єднаних Націй входять 193 країни-члени та два постійні спостерігачі, які не можуть голосувати. Її головний штаб - штат Нью-Йорк. До Організації Об'єднаних Націй (ООН) Ліга Націй була міжнародною організацією, відповідальною за забезпечення миру та співпраці між світовими націями. Він був заснований у 1919 р. Для сприяння міжнародному співробітництву та досягнення миру та безпеки [22,с.67].

Потім термін "Організація Об'єднаних Націй" був введений у 1942 році Вінстоном Черчіллем та Франклін Д. Рузвельт у Декларації Організації Об'єднаних Націй.

Принципи ООН - врятувати майбутні покоління від війни, підтвердити права людини та встановити рівні права для всіх людей. Крім того, вона також спрямована на сприяння справедливості, свободі та соціальному прогресу для народів усіх її держав-членів.

Основне завдання ООН полягає у здійсненні міждержавного співробітництва заради заохочення та розвитку поваги до прав людини та основних свобод для всіх осіб, незалежно від мови, раси, релігії або статі [23, с.95].

Друга світова війна, що розпочалася 1 вересня 1939 року агресією Німеччини проти Польщі, наочно показала, що Ліга Націй, після невдалих спроб та рішень, не впоралася зі своїм головним завданням – недопущенням нової світової війни. У зв'язку з цим у роки Другої світової війни виникла ідея створення нової міжнародної політичної організації, яка б змогла надійно забезпечити мир і безпеку народів Землі після її закінчення. Перші задуми та конкретний план для нової всесвітньої організації було підготовлено під егідою Державного департаменту США у 1939 році, а Франклін Д. Рузвельт тоді вперше ввів поняття «Організація Об'єднаних Націй», як термін для позначення союзних країн. Перший імпульс у формуванні цієї ідеї був наданий Атлантичною хартією, підписаною президентом США Франкліном, Д.Рузвельтом і прем'єр-міністром Великої Британії В.Черчіллем 14 серпня 1941 року, в якій учасники декларації проголосили «деякі загальні принципи національної політики» своїх країн, а саме: суверенітет, територіальну недоторканність, безпеку й економічне співробітництво країн, прагнення здобути для всіх людей «більш високого рівня життя, економічного розвитку і соціального забезпечення», утворення системи загальної безпеки і роззброєння агресивних країн [24, с.10].

ООН як глобальна, універсальна, багатофункціональна, міждержавна організація, яка охоплює своєю діяльністю майже всі сфери діяльності людства, у тому числі економічну, має надзвичайно великий вплив на формування міжнародних економічних стратегій. Найвідоміші стратегії економічного розвитку, розроблені структурами ООН, були покладені в основу програм, що мали назву Декади економічного розвитку; їх розробляють на кожні десять років (починаючи з 1960 р.). У 1991 – 2000 рр., зокрема, діяла міжнародна стратегія розвитку, спрямована на сприяння економічному прогресу в країнах, що розвиваються [25,с.19].

Відповідно до ст.7 Статуту, ООН має систему органів, яка поділяється на 2 групи: головні та допоміжні. Головними є: Генеральна Асамблея; Рада Безпеки; Економічна й Соціальна Рада; Рада з Опіки; Міжнародний Суд; Секретаріат. Допоміжні ж створюються за необхідністю відповідно до вимог Статуту ООН [26].

Рада Безпеки (далі – РБ) та Генеральна Асамблея (далі – ГА) як головні органи Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН), що мають компетенцію у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки, є невід'ємними елементами у системі міжнародної антитерористичної боротьби. Загальні аспекти діяльності РБ ООН та ГА ООН, пов'язаної з підтриманням міжнародного миру та безпеки й забезпеченням регулювання міжнародних відносин, а також окремі аспекти їх діяльності у сфері боротьби з тероризмом розглядали Р. Л. Бобров, А. Б'янкі, Г. К. Єфімов, М. Коскенніємі, І. І. Лукашук, С. О. Малинін, Р. Мані, Г. І. Морозов, А. Пелле, М. Дж. Петерсон, Є. С. Пчелінцев, Б. Сол, Г. І. Тункін, В. М. Федоров тощо. Водночас, зважаючи на взаємодоповнюючі функції згаданих органів у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки та їх значний внесок у подолання глобальної проблеми тероризму, актуальним завданням є дослідження ролі РБ ООН та ГА ООН у забезпеченні міжнародно-правового регулювання антитерористичної боротьби, що дозволить усунути відповідний пробіл в українській науці міжнародного права. Міжнародні міжурядові організації

суттєво впливають на механізм міжнародно-правового регулювання, яке охоплює «дві основні фази»: «правотворчу» та «правозастосовну» [27,с.10].

Вплив міжнародних організацій на міжнародно-правове регулювання, як вказав І. І. Лукашук, має три основні форми: створення «сприятливої морально-політичної атмосфери» для ефективного функціонування механізму міжнародно-правового регулювання, здійснення «конкретного сприяння» у забезпеченні такого функціонування та «вдосконалення» цього механізму [28,с.130].

Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй є головним органом Організації Об'єднаних Націй, що здійснює нагляд та контроль. До його складу входять представники всіх держав-членів, кожна з яких має один голос. Більшість рішень приймаються простою більшістю голосів. Для вирішення важливих питань, таких як мир, прийняття нових членів та бюджетні питання, необхідна більшість у дві третини. А. Повноваження та функції Статут Організації Об'єднаних Націй визначає повноваження та функції Генеральної Асамблеї.

Основні функції Генеральної Асамблеї стосовно прав людини включають наступне: ініціювання досліджень та внесення рекомендацій щодо сприяння міжнародному політичному співробітництву; розвиток та кодифікація міжнародного права; реалізація прав людини та найважливіших свобод для всіх; та міжнародне співробітництво в економічній, соціальній, культурній, освіті та галузі охорони здоров'я.

Цю роботу проводять численні комітети, створені Генеральною Асамблеєю, міжнародні конференції, закликані Генеральною Асамблеєю та Секретаріатом Об'єднаних Націй Більшість пунктів, що стосуються прав людини, передаються до «Третього комітету» (Соціального, гуманітарного та культурного комітету) Генеральної Асамблеї.

Компетенція Генеральної Асамблеї розслідувати питання, що стосуються прав людини, майже необмежена, тому що відповідно до статті 10

дозволено «обговорити питання чи будь-які питання, що входять до сфери дії цієї Хартії », і приймає" рекомендації "державам-членам з цих питань.

Рішення Генеральної ради ООН передаються рішенням, які відображають волю більшості держав-членів. Резолюції Генеральної Асамблеї значною мірою визначають роботу Організації Об'єднаних Націй.

ГА –найдемократичніший орган ООН, оскільки кожний представник має один голос, незважаючи на розмір країни, її економічну могутність та політичний вплив. Важливі рішення приймаються в ГА кваліфікованою більшістю в дві третини голосів, звичайні рішення – простою більшістю. В цілому резолюції Генеральної Асамблеї мають рекомендаційний характер, але практично їх сприймають до виконання всі члени ООН. Навіть в Статуті Організації передбачено позитивне ставлення членів до резолюції ГА. Крім того, в компетенції Асамблеї є рішення обов'язкового характеру: прийняття нових членів або виключення з ООН, обрання Генерального Секретаря, затвердження бюджету ООН, вибори непостійних членів Ради Безпеки, вибори членів ЕКОСОП, Ради з Опіки, а також рішення деяких адміністративно-технічних питань. Останнім часом все більше резолюцій ГА приймається на основі консенсусу. Це найбільш ефективний метод прийняття рішень, оскільки виключає протиріччя між інтересами окремих представників[29,с.223].

Економічна та соціальна рада (ЕКОСОП) Економічна та соціальна рада була створена Радою Організації Об'єднаних Націй як головний орган координації економічної та соціальної роботи Організації Об'єднаних Націй та спеціалізованих установ.

Рада має 54 члени, які обираються Генеральною Асамблеєю на три роки. Голосування проводиться простою величиною, кожен член має один голос.

ЕКОСОП уповноважена проводити або організовувати дослідження й складати доповіді із цих питань. Вона також має повноваження сприяти в підготовці й організації міжнародних конференцій по економічних і соціальних проблемах і пов'язаним з ними питанням, а також сприяти здійсненню

погоджених подальших дій за підсумками таких конференцій. Відповідно до його широкого мандата в розпорядженні Ради перебуває більш 70 відсотків людських і фінансових ресурсів усієї системи ООН [1, с. 375].

Повноваження та функції Деякі основні повноваження та функції Економічної та Соціальної ради: служать центральним форумом для обговорення міжнародної економіки та соціальних питань глобального чи міждисциплінарний характер та формулювання політичних рекомендацій, адресованих державам-членам та системі Об'єднаних Націй в цілому; сприяти повазі та дотриманню прав людини та основних свобод для всіх; робити або ініціювати дослідження та звіти та робити рекомендації щодо міжнародних економічних, соціальних, культурних, освітніх, медичних питань та питань; скликати міжнародні конференції та готувати проекти конвенцій для підпорядкування Генеральній Асамблеї з питань, що належать до його компетенції; складати рекомендації та координувати діяльність спеціалізованих служб; координувати, раціоналізувати та певною мірою програмувати діяльність Організації Об'єднаних Націй, її значні органи та спеціалізовані агенції в усіх цих секторах шляхом консультацій та рекомендацій Генеральній Асамблеї та членам Організації Об'єднаних Націй.

Подальша функція Економічної та Соціальної ради полягає в консультуванні з неурядовими організаціями, що займаються питаннями, що належать до компетенції Ради.

Рада визнає, що ці організації повинні мати можливість висловити свої погляди і що вони часто мають спеціальний досвід або технічні знання, які є ціннісними для Ради та її роботи.

За статтею 92 Статуту організації Об'єднаних Націй Міжнародний Суд є головним судовим органом Організації Об'єднаних Націй. Він діє відповідно до Статуту, який заснований на Статуті Постійної Палати Міжнародного Правосуддя і становить невід'ємну частину цього Статуту [26].

Міжнародний суд ООН був заснований Хартією ООН як судовий орган Організації Об'єднаних Націй. До його складу входять 15 незалежних суддів, обраних Радою Безпеки за рекомендацією Генеральної Асамблеї [30,с.33].

2.2 Спеціалізовані установи ООН

Спеціалізовані установи ООН характеризуються такими рисами: 1) договірна основа діяльності; 2) широка міжнародна відповідальність, визначена в Статуті ООН; 3) спеціалізований характер діяльності в соціально-економічній і гуманітарній сферах; 4) наявність зв'язку з ООН. Цей комплекс правових факторів зумовлює виділення спеціалізованих установ ООН в особливу групу міжнародних організацій [31,с.32].

В даний час існує 18 спеціалізованих установ:

- Всесвітня організація інтелектуальної власності,
- Всесвітня метеорологічна організація,
- Всесвітній поштовий союз,
- Всесвітня організація охорони здоров'я,
- Міжнародний банк реконструкції та розвитку,
- Міжнародна фінансова корпорація,
- Міжнародне агентство з атомної енергії,
- Міжнародний валютний фонд,
- Багатостороннє агентство з питань гарантій інвестицій,
- Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку,
- Міжнародна морська організація,
- Міжнародна організація цивільної авіації,

- Міжнародна асоціація розвитку,
- Міжнародна організація праці,
- Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку,
- Міжнародний союз електрозв'язку,
- Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури,
- Продовольча і сільськогосподарська організація ООН.

Розглянемо декілька основних спеціалізованих установ:

1) Міжнародна організація праці.

Головна мета МОП-сприяння встановленню соціальної справедливості в сфері праці, захист інтересів трудящих на основі соціального партнерства, поліпшення умов праці. Після другої світової війни основні цілі й принципи МОП знайшли підтвердження й розширення у Філадельфійській декларації, в якій наголос робився на широку співпрацю з країнами, що розвиваються. В 1946 році МОП стала першим спеціалізованим закладом в системі ООН. В 1969 році у зв'язку з 50-ю річницею МОП їй було присуджено Нобелівську премію миру. МОП має чотири головні стратегічні цілі: розвиток і реалізація норм і принципів у сфері праці; створення більш широких можливостей для жінок і чоловіків щодо забезпечення достойної зайнятості; розширення охоплення й підвищення ефективності соціального захисту для всіх; зміцнення трьохсторонньої структури й підтримка соціального діалогу [32, с.173].

Постійна Організація складається з:

а) Генеральна конференція Міжнародної організації представників членів Організації,

б) Адміністративної Ради, складеного відповідно до статтю 7, і

в) Міжнародного бюро праці, під керівництвом Адміністративної Ради [33, с.12]. Статут Міжнародної Організації Праці.

Основними функціями МОП є:

- створення скоординованої політики та програм, спрямованих на вирішення соціальних та трудових питань;
- прийняття міжнародних стандартів праці у вигляді конвенцій та рекомендацій та контроль за їх виконанням;
- допомога країнам-членам у вирішенні соціальних та трудових проблем;
- захист прав людини (право на працю, свободу асоціацій, колективні переговори, захист від примусової праці, захист від дискримінації тощо);
- дослідження та публікація праць із соціальних та трудових питань.

Основою МОП є тристоронній принцип, тобто переговори всередині Організації проводяться між представниками урядів, профспілок та роботодавців країн-членів. 187 конвенцій та рекомендацій з соціальних та трудових питань прийнято з 1919 року.

2) Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО).

ЮНЕСКО, аббревіатура Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури, спеціалізованого агентства ООН (ООН), що було викладено в конституції, підписаній 16 листопада 1945 р. Конституція, яка набула чинності в 1946 р., Закликала сприяти міжнародній співпраці в галузі освіти, науки та культури. Постійна штаб-квартира агентства знаходиться у Парижі, Франція. Первинний акцент ЮНЕСКО робився на відбудові шкіл, бібліотек та музеїв, зруйнованих у Європі під час Другої світової війни. З того часу його діяльність була переважно сприяючою, спрямована на допомогу, підтримку та доповнення національних зусиль держав-членів щодо усунення неграмотності та розширення безкоштовної освіти.

ЮНЕСКО також прагне заохочувати вільний обмін ідеями та знаннями, організовуючи конференції та надаючи клірингові послуги та послуги обміну.

Великого значення надає ЮНЕСКО поширенню інформації з питань освіти, науки й культури. В 1978 р. була прийнята Декларація про вклад засобів масової інформації в справу зміцнення миру, в розвиток прав людини. Велика група країн, що розвиваються, і соціалістичних країн звинуватила західні країни в «інформаційному імперіалізмі й колоніалізмі» й почала кампанію за утворення «нового міжнародного інформаційного порядку». Саме це й стало приводом для виходу США й Великої Британії з ЮНЕСКО; цей акт негативно позначився на діяльності організації, оскільки вона позбулася членів, що давали найбільші внески до її бюджету [34,с.178].

3) Міжнародний валютний фонд (МВФ)

Це міжнародна організація, яка має на меті сприяти глобальному економічному зростанню та фінансовій стабільності, заохочує міжнародну торгівлю та зменшує бідність. Міжнародний валютний фонд (МВФ) базується у Вашингтоні, округ Колумбія, і наразі складається з 189 країн-членів, кожна з яких має представництво у виконавчій раді МВФ пропорційно своєму фінансовому значенню, так що наймогутніші країни світової економіки мають найбільшу силу голосу.

Веб-сайт МВФ характеризує свою місію як "сприяння глобальній валютній співпраці, забезпеченню фінансової стабільності, сприянню міжнародної торгівлі, сприянню високій зайнятості та стійкому економічному зростанню та зменшенню бідності у всьому світі".

Основними методами МВФ для досягнення цих цілей є моніторинг, нарощування потенціалу та кредитування. МВФ надає позики країнам, які переживають економічні проблеми, щоб запобігти або пом'якшити фінансові кризи.

МВФ збирає величезну кількість даних про національну економіку, міжнародну торгівлю та глобальну економіку у сукупності, а також регулярно оновлює економічні прогнози на національному та міжнародному рівні. Ці прогнози, опубліковані у Світовій економічній перспективі, супроводжуються тривалими дискусіями про вплив фіскальної, грошової та торговельної політики на перспективи зростання та фінансову стабільність.

МВФ надає технічну допомогу, навчання та рекомендації щодо політики щодо країн-членів через свої програми нарощування потенціалу. Ці програми включають навчання зі збору та аналізу даних, які підпадають під проект МВФ щодо моніторингу національної та глобальної економіки.

2.3 Україна в сучасній універсальній системі захисту прав людини

Як суб'єкт міжнародних відносин та міжнародної системи захисту прав людини, зокрема, Україна повинна керуватися засадами, які ґрунтуються на дотриманні норм і принципів міжнародного права, закріплених в Статуті ООН, Міжнародній хартії прав людини, Конвенції про захист прав людини та основних свобод, Гельсінському Заключному акті, Паризькій хартії для нової Європи та інших документах ООН, ОБСЄ та Ради Європи. В Декларації про державний суверенітет України в розділі X «Міжнародні відносини» зазначається, що Україною визнається перевага загальнолюдських цінностей над класовими, пріоритет загальновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права [35, с.7].

А відтак Україна визнала пріоритет таких цінностей, демократія і верховенство права, мир і безпека у світі, економічна свобода і відповідальність держав, єдність і цілісність світу [36, с.557].

Як член міжнародної системи захисту прав людини Україна зобов'язана дотримуватись міжнародних стандартів щодо прав людини та забезпечувати колективні права, серед яких права національних меншин, корінних народів та інші права, через імплементацію міжнародних норм з прав людини у внутрішній правопорядок, реалізацію цих норм та контроль за їхнім

дотриманням, Міжнародне право захисту прав людини а у випадку порушення прав людини – через забезпечення справедливого відшкодування [37, с.250].

Наразі Україна входить до міжнародної системи прав людини дуже повільно.

Україна *de jure* ввійшла до сучасної універсальної системи захисту прав людини у 1945 р., коли було підписано Статут ООН. До європейської системи в рамках ОБСЄ Україна вступила у 1992, а в рамках Ради Європи - у 1995 р. Було підписано і ратифіковано численні універсальні та європейські акти з прав людини, представники України є в багатьох міжнародних та європейських контрольних та правозахисних органах. Однак залишається проблема з перебуванням у міжнародній системі захисту прав людини, особливо в європейській системі, де ставляться більш жорсткі вимоги до членів [38, с.21].

Кінцева мета входження України в міжнародну систему захисту прав людини – це побудова демократичної правової держави в реальному житті. Це повинно бути підкріплено відповідною внутрішньою та зовнішньою політикою держави щодо прав людини, вибудованою системою законодавчих актів та реальними механізмами гарантій передбачених у них норм. Говорити про основні напрямки політики України щодо прав людини можна, починаючи з 1991 р., коли зовнішня та внутрішня політика України як незалежної держави стала самостійною. Оскільки УРСР увійшла до міжнародної системи захисту прав людини ще в 1945 р., проведемо класифікацію основних подій у сфері міжнародних прав людини для України саме з 1945 року [39, с. 258].

Серед основних періодів виділимо такі: 1945-1948 рр. – позірне захоплення правами людини в УРСР, як в цілому в СРСР та інших державах світу, після прийняття Загальної декларації прав людини 1948 р., Конвенції про запобігання злочинів і геноциду і покарання за нього 1948 р. Все це відбувалось на фоні грубих порушень прав людини в СРСР, які замовчувались: голодомору 1946-1947 рр., репресій, депортації та переселення сотень тисяч людей в Сибір тощо. 1949-

1973 рр. – занепокоєння правами людини в світі, зумовлене антикомунізмом і холодною війною [40,с.300].

В «Основних напрямках зовнішньої політики України» прийнятих ВР окреслюється цілі що стосуються захисту прав та інтересів громадян України. У 1995 - 1999 рр. Україна вступила до Ради Європи. Також , у 1996 р. Україна прийняла Конституцію України, та ЗУ «Про Конституційний Суд України», низку законів про вибори, закон «Про державну виконавчу службу».

Були ратифіковані Конвенція про захист прав людини та основних свобод 1950 р. з протоколами до неї, Рамкова конвенція про захист національних меншин, Європейська конвенція про запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність поводженню чи покаранню, Європейська конвенція про видачу правопорушників, Конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах, Конвенція про передачу засуджених осіб, Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, Європейська хартія місцевого самоврядування, Генеральна угода про привілеї та імунітети тощо.

У травні 1999 р. Україною була підписана Європейська соціальна хартія. Також Україна брала участь в ряді миротворчих операцій ООН, згідно ЗУ «Про участь України в миротворчих операціях ООН» та операціях в Іраці.

Висновки

Отже, Організація Об'єднаних Націй - це міжнародна організація, заснована в 1945 році. В даний час вона складається з 193 держав-членів. Місія та робота Організації Об'єднаних Націй керуються цілями та принципами, що містяться в її засновницькій Хартії.

Є шість офіційних мов ООН. Це арабська, китайська, англійська, французька, російська та іспанська мови.

Основними органами ООН є:

- Генеральна Асамблея,
- Рада Безпеки,
- Економічна та соціальна рада,
- Міжнародний суд,
- Секретаріат ООН.

Серед постійно діючих органів ми виділили:

Генеральна Асамблея є головним дорадчим, політичним та представницьким органом ООН. Усі 193 держави-члени ООН представлені в Генеральній Асамблеї, що робить її єдиним органом ООН з універсальним представництвом.

Щорічно у вересні повноцінне членство в ООН збирається в залі Генеральної Асамблеї в Нью-Йорку для щорічної сесії Генеральної Асамблеї та загальних дебатів, на яких відвідують і виступають багато глав держав.

Для вирішення важливих питань, таких як питання миру та безпеки, прийому нових членів та бюджетних питань, необхідна більшість у дві третини Генеральної Асамблеї. Рішення з інших питань приймаються простою більшістю голосів.

Головними комітетами Генеральної Асамблеї ООН є:

- Перший комітет (роззброєння та міжнародна безпека)
- Другий комітет (економічний та фінансовий)
- Третій комітет (соціальний, гуманітарний та культурний)
- Четвертий комітет (спеціальна політична та деколонізація)
- П'ятий комітет (адміністративний та бюджетний)
- Шостий комітет (юридичний).

Економічна та соціальна рада є головним органом координації, перегляду політики, політичного діалогу та рекомендацій з економічних, соціальних та екологічних питань, а також реалізації міжнародно узгоджених цілей розвитку. Він служить центральним механізмом діяльності системи ООН та її спеціалізованих агентств в економічній, соціальній та екологічній сферах, контролюючи допоміжні та експертні органи.

У ньому 54 члени, обрані Генеральною Асамблеєю на перебіг трирічних строків. Це центральна платформа Організації Об'єднаних Націй для роздумів, дебатів та інноваційного мислення щодо сталого розвитку.

Функціональні комісії Економічної та соціальної ради ECOSOC є:

- Статистична комісія
- Комісія з питань народонаселення та розвитку
- Комісія з соціального розвитку
- Комісія з питань статусу жінки
- Комісія з питань наркотичних засобів
- Комісія з питань запобігання злочинності та кримінальної юстиції
- Комісія з питань науки та технологій розвитку
- Форум ООН про ліси

Також в даному розділі були розглянуті спеціалізовані установи ООН, такі як:

- Міжнародна організація праці.

Рада безпеки ООН , основний орган ООН з управління кризовими ситуаціями, наділена повноваженнями покласти обов'язкові зобов'язання на 193 країни-члена ООН щодо збереження миру. П'ять постійних та десять обраних членів ради регулярно збираються для оцінки загрози міжнародній безпеці, розглядаючи питання, що включають громадянські війни, стихійні лиха, контроль над озброєнням та тероризм.

Структурно орган залишається значною мірою незмінним з моменту свого заснування в 1946 році, викликаючи суперечки між багатьма членами щодо його ефективності та авторитету як посередника у питаннях міжнародної безпеки. Громадянська війна в Сирії викликала особливі виклики перед Радою Безпеки, оскільки вона намагалася стабілізувати регіон, стримувати використання хімічної зброї та позбавити наростаючої гуманітарної кризи.

До складу Ради Безпеки входять п'ять постійних членів - Китай, Франція, Росія, Великобританія та США - спільно відомі як P5. Будь-яка з них може накласти вето на резолюцію.

Десять членів ради, які відбували дворічні, непослідовні терміни, не мають права вето.

Привілейований статус P5 сягає корінням у заснування ООН після Другої світової війни. Сполучені Штати та Радянський Союз були відвертими переможцями війни, і разом з Великобританією вони формували післявоєнний політичний лад.

Оскільки їхні плани щодо того, щоб стати Організацією Об'єднаних Націй, президент США Франклін Д. Рузвельт наполягав на включенні Китайської Республіки (Тайвань), передбачаючи міжнародну безпеку під головуванням чотирьох поліцейських у світі.

Прем'єр-міністр Великобританії Вінстон Черчілль бачив у Франції європейський буфер проти потенційної німецької чи радянської агресії, і таким чином спонсорував свою заявку на відновлення статусу великої держави.

Міжнародний суд є головним судовим органом Організації Об'єднаних Націй. Її місце розташування знаходиться в Палаці Миру в Гаазі.

Він розпочав свою роботу в 1946 році, коли замінив Постійний суд міжнародного правосуддя, який функціонував у Палаці миру з 1922 року.

Він діє за Статутом, багато в чому подібним до свого попередника, який є невід'ємною частиною Статуту Організації Об'єднаних Націй .

Суд має подвійну роль: вирішувати відповідно до міжнародного права юридичні спори, які йому подають держави, та давати консультативні висновки з правових питань, на які вони звертаються, належним чином уповноваженими міжнародними органами та відомствами.

Суд складається з 15 суддів, обраних на дев'ятирічний термін повноважень Генеральною Асамблеєю ООН та Радою Безпеки, які засідають незалежно один від одного.

Він не може включати більше ніж одного судді будь-якого громадянства. Члени Суду не представляють своїх урядів, а є незалежними магістратами. Якщо Суд не включає суддю, що має громадянство держави-учасниці справи, ця держава може призначити особу, яка буде засідати суддею спеціально для цілей справи.

Серед спеціалізованих установ ООН ми зазначали :

Міжнародну організацію праці:

Основними цілями МОП є сприяння правам на роботі, заохоченню гідних можливостей працевлаштування, посиленню соціального захисту та зміцненню діалогу з питань, пов'язаних з роботою. Його унікальна тристороння структура дає рівноправний голос працівникам, роботодавцям та урядам, щоб гарантувати, що погляди соціальних партнерів тісно відображаються в трудових стандартах та формуванні політики та програм.

МОП була заснована в 1919 році внаслідок руйнівної війни, щоб переслідувати бачення, виходячи з того, що загальний, стійкий мир може бути встановлений лише за умови, що він базується на соціальній справедливості.

МОП стала першим спеціалізованим агентством ООН у 1946 році. МОП пропагує орієнтований на людину та стійкий підхід до розвитку підприємств, який вирівнює зростання підприємств та створення продуктивної зайнятості та гідної роботи з цілями сталого розвитку.

Організація об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури.

Організація Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури, інакше відома як ЮНЕСКО, працює під управлінням Організації Об'єднаних Націй. Зі свого глобального штаб-квартири в Парижі ЮНЕСКО має на меті сприяти миру та безпеці шляхом заохочення глобальних реформ у сферах освіти, науки, комунікацій та культури, а також сприяння підвищенню поваги до прав і свобод людини.

Цілі:

Цілі, стратегії та заходи ЮНЕСКО є широкими за обсягом і включають глобальні ініціативи, такі як утворення миру, екологічна стійкість, етичний розвиток, гендерна рівність та усунення бідності.

Міжкультурний діалог заохочується та розвивається шляхом спілкування та обміну інформацією між країнами.

Освітні ініціативи спрямовані на просування культури навчання протягом усього життя, вирішення різноманітних соціальних та етичних проблем та заохочення полікультурного різноманіття.

Історія

Коріння ЮНЕСКО сягає резолюції Ліги Націй 1921 року про обрання глобальної Комісії з техніко-економічного обґрунтування.

Міжнародне бюро освіти було засноване в 1925 році і функціонувало як безпартійна організація, що сприяла міжнародному розвитку освіти до початку Другої світової війни.

Після війни країни, такі різноманітні, як Китай, Великобританія, США та СРСР, усвідомили необхідність узгодженого просування глобальних освітніх ініціатив.

У 1945 році Організація Об'єднаних Націй створила агентство, яке ми зараз знаємо як ЮНЕСКО.

Його перша конференція була проведена в Лондоні в тому ж році, в якій були представлені 44 країни. Конституція ЮНЕСКО була ратифікована в 1946 році.

Нині ЮНЕСКО складається з 195 країн-членів та десять асоційованих членів. Глобальна присутність підтримується за допомогою декількох типів місцевих польових офісів: регіональних бюро, національних офісів, офісів зв'язків та "кластерних офісів", що охоплюють три або більше країн.

Програми

ЮНЕСКО спонсорує широкий та різноманітний спектр проектів у сферах освіти, культури, комунікацій та інформації, а також природничих, соціальних та гуманітарних наук.

Останнім, в переліку спеціалізованих установ ООН розглядався нами Міжнародний Валютний Фонд. Ця інституція ООН, яка надає політичні поради та фінансування членам в економічних труднощах, а також працює з країнами, що розвиваються, щоб допомогти їм досягти макроекономічної стабільності та зменшити бідність.

Створений у грудні 1945 р. МВФ має членство у 186 країнах. МВФ відслідковує глобальні економічні тенденції та результати діяльності та намагається забезпечити стабільність у міжнародній системі.

Починаючи з 1995 року, МВФ за обмежених обставин надає надзвичайну допомогу країнам, постраждалим від збройних конфліктів, якщо все-таки є достатній потенціал для планування та реалізації політики, але розвиток конфлікту перешкоджає.

3. Правова основа сучасної універсальної системи захисту прав людини в рамках ООН

3.1. Загальна декларація прав людини як важливий міжнародний документ з захисту прав людини

В.Брюггер небезпідставно вказує, що нині, на рубежі тисячоліть, розглядаючи політичні та правові документи з прав людини, ми стикаємося із безладною багатоманітністю чисельних декларацій і конвенцій регіонального та універсального характеру [41,с.138].

Одним із важливих кроків на шляху активізації соціальних реформ є урахування основоположних та фундаментальних міжнародних стандартів з прав людини. У цьому контексті, на особливу увагу заслуговує ухвалена Генеральною Асамблеєю ООН ще 10 грудня 1948 року Загальна декларація прав людини [42, с.250].

Концептуального значення у системі джерел права соціального забезпечення набуває Загальна декларація прав людини (далі – Декларація). З правової точки зору, Декларація встановлює: 1) систему загальних міжнародних стандартів з прав людини; 2) систему міжнародних соціальних стандартів; 3) міжнародно-праві

засади та принципи соціальних реформ;4) міжнародно-праві засади та принципи розвитку системи джерел права соціального забезпечення [43,с.8].

Доречно підкреслити, що у розвиток Загальної декларації прав людини, ООН ухвалено низку новітніх міжнародно-правових актів з прав. Показовим у цьому плані, стало ухвалення 13 грудня 2006 року Генеральною Асамблеєю ООН Конвенції про права осіб з інвалідністю [44,с. 259].

Загальна декларація прав людини - це історичний документ, який окреслює права та свободи, на які кожен має право. Це була перша міжнародна угода про основні принципи прав людини. Це заклало основу захисту прав людини, яку ми маємо сьогодні у Великобританії.

Вона стала основою Європейської конвенції про права людини, яка, в свою чергу, була включена в законодавство Великобританії Законом про права людини 1998 року. Майже кожна держава світу прийняла Декларацію.

Декларація складається з преамбули та 30-ти статей, що визначають права людини та основні свободи, на які мають право всі чоловіки та жінки, без будь-якого розрізнення. Загальна декларація визнає, що притаманна гідність усіх членів людська сім'я - це фундамент свободи, справедливості та миру у світі.

Він визнає основні права, які є притаманними правам кожної людини, включаючи, зокрема, право на життя, свободу та безпеку особи; право на адекватний рівень життя; право шукати притулок та переслідувати його від переслідувань в інших країнах; право на освіту, свободу думки, совісті та релігії; та право на свободу від катувань та принизливого поводження.

Цими притаманними правами повинні користуватися кожен чоловік, жінка та дитина у всьому світі, а також усі групи суспільства.

Сьогодні Загальна декларація прав людини широко вважається складовою частиною міжнародного права.

Короткий зміст 30 статей Загальної декларації прав людини:

Стаття 1: Усі ми народжені вільними. У всіх нас є свої думки та ідеї, і до всіх нас слід ставитися однаково.

Стаття 2: Права в УДПЧ належать усім, незалежно від того, хто ми є, звідки ми чи що віримо.

Стаття 3: Усі ми маємо право на життя та на свободу та безпеку.

Стаття 4: Ніхто не повинен вважатися рабом, і ніхто не має права ставитися до когось іншого як до свого раба.

Стаття 5: Ніхто не має права наносити тортури або піддавати когось іншому жорстокому чи нелюдському поводженню.

Стаття 6: Усі ми повинні мати однаковий рівень правового захисту, ким би ми не були, і де б ми не були.

Стаття 7: Закон однаковий для всіх і повинен ставитися до всіх нас однаково.

Стаття 8: Усі ми повинні мати право на юридичну підтримку, якщо до нас ставляться несправедливо.

Стаття 9: Ніхто не повинен бути заарештований, ув'язнений або відправлений з нашої країни, якщо для цього немає вагомих причин.

Стаття 10: Кожен обвинувачений у злочині має право на справедливий і публічний суд, а ті, хто нас судить, повинні бути незалежними та не впливати на них інших.

Стаття 11: Кожен обвинувачений у злочині має право вважатися невинним до тих пір, поки не буде доведено, що вони винні.

Стаття 12: Ніхто не має права зайти в наш будинок, відкрити нашу пошту чи втручатися в наші сім'ї без поважних причин.

Ми також маємо право бути захищеними, якщо хтось намагається несправедливо завдати шкоди нашій репутації.

Стаття 13: Усі ми маємо право вільно пересуватися в нашій країні та відвідувати та залишати інші країни, коли бажаємо.

Стаття 14: Якщо нам загрожує заподіяння шкоди, ми маємо право поїхати в іншу країну, щоб отримати захист.

Стаття 15: Усі ми маємо право бути громадянином країни, і ніхто не повинен заважати нам без поважних причин бути громадянином іншої країни, якщо ми цього хочемо.

Стаття 16: Ми повинні мати право одружуватися та мати сім'ю, як тільки нам достатньо юридично.

Наша етнічна приналежність, національність та релігія не повинні перешкоджати нам робити це. Чоловіки і жінки мають однакові права, коли вони одружені, а також коли вони розлучені.

Ми ніколи не повинні бути змушені одружуватися. Уряд несе відповідальність за захист нас та нашої родини.

Стаття 17: Кожен має право на власність, і ніхто не має права забрати це у нас без поважних причин.

Стаття 18: Кожна людина має свободу думати або вірити в те, що хоче, включаючи право на релігійну віру.

Ми маємо право змінювати свої переконання чи релігію в будь-який час, а також право публічно чи приватно сповідувати обрану нами релігію наодинці або з іншими.

Стаття 19: Кожен має право на власну думку та на свободу висловлювати їх.

Ми повинні мати право ділитися своїми ідеями з тим, кого ми хочемо, і в будь-який спосіб виберемо.

Стаття 20: Усі ми повинні мати право утворювати групи та організовувати мирні зустрічі.

Нікого не слід примушувати належати до групи, якщо вони цього не хочуть.

Стаття 20: Усі ми повинні мати право утворювати групи та організовувати мирні зустрічі.

Нікого не слід примушувати належати до групи, якщо вони цього не хочуть.

Стаття 21: Усі ми маємо право брати участь у політичних справах нашої країни, або шляхом вільного вибору політиків, які представлятимуть нас, або самим членом уряду.

Уряди повинні голосувати громадськістю регулярно, а індивідуальний голос кожної людини повинен бути таємним. Кожне окреме голосування повинно бути таким же.

Стаття 22: Суспільство, в якому ми живемо, повинно допомагати кожній людині розвиватися якнайкраще через доступ до роботи, залучення до культурної діяльності та право на соціальну допомогу.

Кожна людина в суспільстві повинна мати свободу розвивати свою особистість за підтримки ресурсів, наявних у цій країні.

Стаття 23: Усі ми маємо право на зайнятість, на свободу вибору своєї роботи та на виплату справедливої зарплати, яка дозволяє нам жити та підтримувати свою сім'ю.

Кожен, хто виконує ту саму роботу, повинен мати право на рівну оплату, без дискримінації. Ми маємо право збиратися разом і формувати профспілкові групи для захисту наших інтересів як робітників.

Стаття 24: Кожна людина має право на відпочинок та дозвілля. Повинні бути обмежені робочі години, і люди повинні мати можливість приймати відпустку з оплатою.

Стаття 25: Усі ми маємо право на достатню кількість продуктів харчування, одягу, житла та медичної допомоги для себе та своїх сімей.

Ми повинні мати доступ до підтримки, якщо ми без роботи, хворі, люди похилого віку, інваліди, вдові чи не можемо заробляти на життя з причин, що не є у нас під контролем. Майбутня мама та її дитина повинні отримувати додатковий догляд та підтримку. Усі діти повинні мати однакові права при народженні.

Стаття 26: Кожен має право на освіту. Початкове навчання має бути безкоштовним.

Усі ми повинні мати можливість продовжувати навчання, наскільки хочемо. У школі нам слід допомагати розвивати свої таланти та навчати розуміння та поваги до прав людини. Нас також слід вчити ладити з іншими незалежно від їх етнічної приналежності, віросповідання чи країни, з якої вони походять. Наші батьки мають право вибирати, в яку школу ми ходимо.

Стаття 27: Усі ми маємо право брати участь у мистецтві, музиці, літературі та науках нашої громади та користі, яку вони приносять.

Якщо ми художник, музикант, письменник чи науковець, наші твори повинні бути захищені, і тільки ми маємо змогу користуватися ними.

Стаття 28: Усі ми маємо право жити в мирному та впорядкованому суспільстві, щоб ці права і свободи могли бути захищені.

Стаття 29: Ми несемо обов'язки перед громадою, в якій живемо, і це повинно дозволяти нам розвиватися якнайповніше.

Закон повинен гарантувати права людини і повинен дозволяти кожному користуватися однаковою повагою.

Стаття 30: Жоден уряд, група чи особа не повинні діяти таким чином, що руйнує права та свободи Загальної декларації прав людини.

3.2. Конвенції як важливі міжнародні документи з захисту прав людини

Конвенцією є угода між державами про врегулювання питань, що стосуються цих держав, загальна згода щодо основних принципів або процедур.

Порушення прав жінок, такі як домашнє насильство, лише нещодавно було визнано проблемою прав людини. Спочатку метою норм прав людини був захист окремого громадянина від посягань державних органів на його приватну сферу. Однак традиційно жінки в основному відповідали за дім та сім'ю, що було частиною приватної сфери, яка не охоплена нормами прав людини.

1) Конвенція про попередження злочинів геноциду і покарання за нього (1948 р.)

Поняття «геноцид» уперше застосував у правовому значенні відомий польсько-американський юрист Рафаель Лемкін. Це слово походить від грецького *genos* (народ, раса) та латинського *caedo* (вбиваю) [45,с.330].

Головним автором і промоутором одногосно ухваленої 9 грудня 1948 р. III сесією ГА ООН „Конвенції про попередження злочину геноциду і покарання за нього” виступив Р. Лемкін, який читав тоді лекції з кримінального права в Єльському університеті [46,с. 11].

Вже у ст. I Конвенції стверджувалося: „Геноцид, незалежно від того, чи здійснений він у мирний або воєнний час, є злочином, який порушує норми міжнародного права, і проти якого вони (учасники Конвенції. – Авт.) зобов’язуються вживати заходи попередження і карати за його здійснення”. А ст. II подавала таке узагальнене визначення геноциду, що було включене до національного кримінального законодавства багатьох країн і знайшло відображення в Римському статуті Міжнародного кримінального суду: „Дії, здійснювані з наміром знищити повністю або частково будь-яку національну, етнічну, расову або релігійну групу як таку”. Під знищенням розумілося: „а) вбивство членів групи; б) заподіяння серйозних тілесних ушкоджень або розумового розладу членам групи; в) навмисне створення життєвих умов, розрахованих на цілковите або часткове фізичне знищення її; г) вжиття заходів, розрахованих на попередження дітонароджуваності у середовищі такої групи; д) насильницька передача дітей з однієї людської групи в іншу” [47].

Коли була розроблена Конвенція, передбачалося, що вона поширюватиметься не тільки на існуючі тоді форми геноциду, а й на будь-які способи, які можуть бути розвинені в майбутньому, з метою знищення фізичного існування групи людей”. Як підкреслюється в преамбулі Конвенції, геноцид знайшов своє місце у всіх періодах історії і має еволюціонуючий характер. Геноцид є злочином, відповідно до міжнародного права, незалежно „чи

відбувається він у мирний, або у воєнний час” (ст. I). Таким чином, незалежно від контексту, в якому геноцид відбувається, він є караним міжнародним злочином” [48,с. 180].

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про запобігання та покарання злочину геноциду була підписана в грудні 1948 р. І діє з січня 1951 р. Стаття II Конвенції визначає геноцид як будь-який з наступних діянь, вчинених з метою знищення цілком або частково національних, етнічних, расова чи релігійних груп таких як:

- 1) Вбивство членів групи.
- 2) заподіяння тяжких тілесних чи психічних ушкоджень членам групи.
- 3) свідомо завдавати групових умов життя, розрахованих на те, щоб повністю або частково призвести до її фізичного знищення.
- 4) введення заходів, спрямованих на запобігання народженню в групі.
- 5) насильницьке переведення дітей однієї групи до іншої групи.

Конвенція про політичні права жінок (1952 р.)

Гендерна рівність лежить в основі цінностей Організації Об'єднаних Націй. Рівність чоловіків і жінок є однією з найважливіших гарантій прав людини. Основним принципом Статуту Організації Об'єднаних Націй, прийнятого світовими лідерами в 1945 році [49,с. 80].

Він проголосив рівне право жінок і чоловіків на права, що містяться в ньому. Ця заборона дискримінації за ознакою статі повторюється у статті 13 (мандат Генеральної Асамблеї) та 55 (просування загальних прав людини).

Конвенція про політичні права жінок, прийнята в 1953 році Генеральною Асамблеєю ООН, є першим міжнародним законодавством щодо політичних прав жінок і має на меті кодифікувати основний міжнародний стандарт щодо політичних прав жінок.

У ньому є 122 державні партії.

Вагомий внесок у вирішення питань гендерної рівноваги у суспільстві зробила МОП, метою якої було заохочення соціальної справедливості, покращення умов праці і життєвого рівня всіх працюючих. Її діяльність започаткувала такі досягнення індустріального суспільства, у тому числі французького, як 8-годинний робочий день, політика зайнятості, охорона материнства, закони про дитячу працю та інші норми, що сприяють охороні праці й мирним трудовим відносинам. МОП посіла унікальне місце серед інших міжнародних організацій, зокрема в ООН з початку її діяльності, оскільки представники, роботодавці та працюючі вважалися "соціальними партнерами" з економічної діяльності і мали рівний голос із представниками урядів у визначенні їх політики і програм [50, с. 60].

Однією з найважливіших функцій МОП було прийняття за участю представників урядів, роботодавців і працюючих конвенцій та рекомендацій, що встановлювали міжнародні трудові норми. Ратифікуючи конвенції, держави-члени брали на себе зобов'язання послідовно впроваджувати в життя їх положення. Рекомендації служили керівництвом у галузі політики, законодавства та практики [51, с. 100].

Велике значення організація приділяла вирішенню "жіночого питання", подоланню дискримінації в економічному та суспільному житті, що відповідало базовим принципам згідно Філадельфійської декларації, яка визначила основні напрямки діяльності МОП в умовах побудови демократичних суспільств шляхом подолання будь-якого гноблення.

Держави-члени подавали всі конвенції і рекомендації, прийняті Конференцією, компетентним національним органам, що вирішували, які відповідні заходи повинні бути вжиті. Щоб забезпечити їх реалізацію через

законодавство і на практиці, організація встановила процедуру контролю, яка була заснована на об'єктивній оцінці незалежними експертами того, як виконуються зобов'язання, та на розгляді окремих випадків тристоронніми органами МОП [52, с. 69].

"Конвенція про політичні права жінок", прийнята Генеральною Асамблеєю ООН надала захист і право голосу жінкам на всіх виборах на рівні з чоловіками, без будь-якої дискримінації. Кожна людина отримала право брати участь в управлінні своєю країною шляхом вільного доступу до державної служби, безпосередньо або за посередництвом, вільно обираючи представників до владних структур. Головним завданням конвенції було зрівняти відповідно до постанов Статуту ООН та "Загальної декларації прав людини" положення чоловіків та жінок щодо використання політичних прав. За жінками Конвенція закріпила можливість бути обраними на рівних правах із чоловіками, право представництва у встановлених національним законом установах, що вимагали публічних виборів [53].

Конвенція про статус біженців.

Розвиток інституту права притулку як засобу захисту людини, яка переслідується з будь-яких мотивів, відбувався за безпосереднього втручання в цей процес держави. Підкреслимо, що надання притулку належить до виключної прерогативи держави та є політичним питанням. Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 14 грудня 1967 р. Декларація про територіальний притулок у п. 3 ст. 1 проголошує: «Оцінка підстав для надання притулку лежить на державі, що надає його» [54].

З позиції сучасного міжнародного права термін «біженець» є досить конкретним за своїм характером, адже правовий зміст визначається чітко відповідно до принципів і норм міжнародного права [55, с. 150].

Держави – учасниці Конвенції про статус біженців 1951 р. погодились, що термін «біженець» має застосовуватись до осіб, визнаних біженцями згідно з раніше прийнятими міжнародними угодами від 12 травня 1926 р. та 30 червня 1928 р. або згідно з конвенціями від 28 жовтня 1933 р. та 10 лютого 1938 р., Протоколом від 14 вересня 1939 р. або згідно зі Статутом Міжнародної організації у справах біженців (п. 1 «А» ст. 1), а також до будь-якої особи, яка відповідає положенням п. 2 «А» ст. 1 Конвенції про статус біженців, де визначено, що термін «біженець» означає особу, яка «внаслідок подій, які відбулися до 1 січня 1951 р., і через обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів перебуває за межами країни своєї національної належності та не в змозі користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися таким захистом унаслідок таких побоювань; або, не маючи визначеного громадянства й перебуваючи за межами країни свого колишнього місця проживання в результаті подібних подій, не може чи не бажає повернутись до неї внаслідок таких побоювань» [56].

Можливість дипломатичного захисту біженців не передбачається міжнародним правом, що знаходить своє відображення в Конвенції про статус біженців. Комісія міжнародного права ООН запропонувала поширити захист також на біженців. Під час обговорення цього питання в межах Генеральної Асамблеї ООН більшість представників висловились проти, зробивши заяву про те, що мова повинна йти про функціональну концепцію, згідно з якою захист біженців здійснюється Управлінням Верховного Комісара ООН у справах біженців. Водночас чимало представників врахували, що підхід комісії узгоджується з розвитком нормативної бази в галузі прав людини [57,с.350].

Конвенція про права дитини.

20 листопада 1989 р. Генеральною Асамблеєю ООН була прийнята Конвенція про права дитини [58,с.189].

Україна підписала дану конвенцію 21 лютого 1990 р.

На цьому етапі можна зробити короткий виклад статей «Конвенції про права дитини.» Отже:

Стаття 1 - Визначення дитини.

Дитиною визнається кожна людина до 18 років, за винятком випадків, коли національне законодавство не визнає більш повноліття.

Стаття 2 - Недискримінація.

Усі права поширюються на всіх без винятку дітей. Держава (національний уряд) зобов'язана захищати дітей від будь-якої форми дискримінації та вживати позитивних заходів для просування їх прав.

Стаття 3 - Найкращі інтереси дитини.

Усі дії, що стосуються дитини, повинні повністю враховувати його інтереси. Держава забезпечує дитину належною опікою, коли батьки чи інші особи, відповідальні за батьківську відповідальність, цього не роблять.

Стаття 4 - Реалізація прав.

Держава повинна зробити все можливе для реалізації прав, що містяться в Конвенції.

Стаття 5 - Навчання батьків та розвиток потенціалу дитини.

Держава повинна поважати права та обов'язки батьків та багатодітної сім'ї, щоб забезпечити дитині вказівки, що відповідають її можливостям, що розвиваються.

Стаття 6 - Життя, виживання та розвиток.

Кожна дитина має вроджене право на життя, і держава зобов'язана забезпечити її виживання та розвиток.

Стаття 7 - Ім'я та громадянство.

Дитина має право на ім'я при народженні. Дитина також має право набутися громадянства і, наскільки це можливо, знати своїх батьків та опікуватися ними.

Стаття 8 - Збереження ідентичності.

Держава зобов'язана захищати і, якщо необхідно, відновлювати основні аспекти ідентичності дитини. Сюди входять ім'я, національність та родинні зв'язки.

Стаття 9 - Розлука з батьками.

Дитина має право жити з батьками, якщо це не вважається несумісним з найкращими інтересами дитини. Дитина також має право підтримувати контакт з обома батьками, якщо вони відокремлені від одного або обох.

Стаття 10 - Об'єднання сім'ї.

Діти та їхні батьки мають право виїхати з будь-якої країни та в'їхати в власну для цілей возз'єднання чи підтримання відносин дитина-батько.

Стаття 11 - Незаконне передання та неповернення.

Держава зобов'язана запобігати та виправляти викрадення чи утримання дітей за кордоном з боку батьків чи третіх осіб.

Стаття 12 - Повага до поглядів дитини.

Дитина має право вільно висловлювати свою думку та враховувати цю думку у будь-якому питанні чи процедурі, що стосуються дитини.

Стаття 13 - Свобода вираження поглядів.

Дитина має право висловити свої погляди, отримати інформацію та оприлюднити ідеї чи інформацію незалежно від кордонів.

Стаття 14 - Свобода думки, совісті та віросповідання.

Держава поважає право дитини на свободу думки, совісті та віросповідання з дотриманням відповідних батьківських вказівок.

Стаття 15 - Свобода асоціацій.

Діти мають право зустрічатися з іншими, вступати або утворювати асоціації.

Стаття 16 - Захист приватного життя.

Діти мають право на захист від втручання в їх приватне життя, сім'ю, дім та листування, а також на захист від наклеп чи наклеп.

Стаття 17 - Доступ до відповідної інформації.

Держава забезпечує доступність дітей інформації та матеріалів з різноманітних джерел, а також заохочує засоби масової інформації поширювати інформацію, яка є соціально-культурною, корисною для дитини, та вживає заходів щодо захисту її від шкідливих матеріалів

Стаття 18 - Батьківські обов'язки.

Батьки несуть спільну основну відповідальність за виховання дитини, і держава повинна підтримувати їх у цьому. Держава надає батькам відповідну допомогу з виховання дитини.

Стаття 19 - Захист від зловживань та нехтування.

Держава захищає дитину від усіх форм жорстокого поводження з боку батьків або інших осіб, відповідальних за догляд за дитиною, та встановлює відповідні соціальні програми для запобігання жорстокому поводженню та поводженню з жертвами.

Стаття 20 - Захист дитини без сім'ї.

Держава зобов'язана забезпечити особливий захист дитини, позбавленої сімейного оточення, та забезпечити, щоб у таких випадках була доступна відповідна альтернативна допомога сім'ї чи установа. Зусилля щодо виконання цього зобов'язання повинні приділяти належну увагу культурному походження дитини.

Стаття 21 - Усиновлення.

У країнах, де усиновлення визнано та / або дозволено, воно повинно здійснюватися лише в інтересах дитини, а потім лише з дозволу компетентних органів та гарантій щодо дитини.

Стаття 22 - Діти-біженці.

Спеціальному захисту надається дитина-біженець або дитина, яка шукає статусу біженця. Держава зобов'язана співпрацювати з компетентними організаціями, які надають такий захист та допомогу.

Стаття 23 - Діти-інваліди.

Дитина-інвалід має право на особливий догляд, освіту та навчання, щоб допомогти йому гідно насолоджуватися повноцінним та гідним життям та досягти максимально можливого рівня самостійності та соціальної інтеграції.

Стаття 24 - Охорона здоров'я та охорона здоров'я.

Дитина має право на найвищий рівень здоров'я та медичну допомогу, досяжний.

Держави роблять особливий акцент на зменшенні дитячої та дитячої смертності, а також на наданні первинної та профілактичної медичної допомоги та громадської медичної освіти. Вони заохочують міжнародне співробітництво в цьому плані і прагнуть бачити, щоб жодна дитина не була позбавлена доступу до ефективних медичних послуг.

Стаття 25 - Періодичний перегляд місця проживання.

Дитина, яка розміщена державою з міркувань догляду, захисту чи лікування, має право регулярно проводити оцінку цього місця проживання.

Стаття 26 - Соціальне забезпечення. Дитина має право користуватися соціальним забезпеченням, включаючи соціальне страхування.

Стаття 27 - Рівень життя.

Кожна дитина має право на життєвий рівень, достатній для свого фізичного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку. Батьки несуть основну відповідальність за забезпечення належного рівня життя дитини. Обов'язок держави полягає в тому, щоб забезпечити, щоб ця відповідальність могла бути виконана і виконана. Відповідальність держави може включати матеріальну допомогу батькам та їх дітям.

Стаття 28 - Освіта.

Дитина має право на освіту, а обов'язок держави полягає в тому, щоб початкова освіта була вільною та обов'язковою, заохочувати різні форми

середньої освіти, доступні кожній дитині, робити вищу освіту доступною для всіх на основі можливостей та забезпечувати що шкільна дисципліна відповідає правам і гідності дітей. Держава бере участь у міжнародному співробітництві для реалізації права на освіту.

Стаття 29 - Цілі виховання.

Навчання має на меті максимально розвинути особистість, таланти та розумові та фізичні здібності дитини. Навчання готує дитину до активного дорослого життя у вільному суспільстві та сприяє вихованню у дитини поваги до своїх батьків, до його власної культурної ідентичності, мови та цінностей, до культурного походження та цінностей інших.

Стаття 30 - Діти меншин або корінного населення.

Діти меншин та корінного населення мають право користуватися власною культурою та сповідувати власну релігію та мову.

Стаття 31 - Дозвілля, відпочинок та культурні заходи.

Дитина має право на дозвілля, гру та участь у культурно-мистецьких заходах.

Стаття 32 - Дитяча праця.

Дитина має право бути захищеною від роботи, яка загрожує його здоров'ю, освіті чи розвитку. Держава встановлює мінімальний вік для працевлаштування та регулює умови праці.

Стаття 33 Зловживання наркотиками.

Діти мають право на захист від вживання наркотичних та психотропних препаратів та від участі у їх виробництві чи розповсюдженні.

Стаття 34 - Сексуальна експлуатація.

Держава захищає дітей від сексуальної експлуатації та жорстокого поводження, включаючи проституцію та причетність до порнографії.

Стаття 35 - Продаж, торгівля та викрадення.

Держава зобов'язана докладати всіх зусиль для запобігання продажу, торгівлі та викрадення дітей.

Стаття 36 - Інші форми експлуатації.

Дитина має право на захист від усіх форм експлуатації, що завдають шкоди будь-яким аспектам добробуту дитини, які не охоплені статтями 32–35.

Стаття 37 - Каткування та позбавлення волі.

Жодна дитина не може зазнавати катувань, жорстокого поводження або покарання, незаконного арешту або позбавлення волі. За злочини, вчинені особами, які не досягли 18 років, забороняється як смертна кара, так і довічне ув'язнення без будь-якої дитини. Будь-яка дитина, позбавлена волі, відокремлюється від дорослих, якщо це не вважається в інтересах дитини, якщо цього не робити. Дитина, яка затримана, має правову та іншу допомогу, а також контакт з сім'єю.

Стаття 38 - Збройні конфлікти.

Держави вживають усіх можливих заходів для того, щоб діти до 15 років не брали безпосередньої участі у військових діях. Жодна дитина, яка не досягла 15 років, не може бути завербована до збройних сил. Держави також забезпечують захист та опіку дітей, які постраждали від збройного конфлікту, як це описано у відповідному міжнародному праві.

Стаття 39 - Реабілітаційна допомога.

Держава зобов'язана забезпечити, щоб діти, які стали жертвами збройних конфліктів, тортур, жорстокого поводження чи експлуатації, отримували належне лікування для їх відновлення та соціальної реінтеграції.

Стаття 40 - Управління ювенальної юстиції.

Дитина, яка суперечить закону, має право на поводження, яке сприяє почуттю гідності та цінності дитини, враховує вік дитини та спрямоване на його захист. У всіх випадках, коли це можливо, слід уникати судових процесів та установ.

Стаття 41 - Повага до вищих стандартів.

Там, де стандарти, встановлені діючим національним та міжнародним законодавством, що стосуються прав дитини, вищі, ніж стандарти цієї Конвенції, вищі стандарти завжди застосовуються.

Статті 42–54 - Впровадження та набрання чинності.

Поряд з вищезгаданими конвенціями варто виділити « Конвенцію проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження та покарання».

Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи принижуючих гідність поводження чи покарання зобов'язує держави-учасниці запобігати та карати катування. Він був прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1984 року. Швейцарія приєдналася до Конвенції 2 лютого 1986 року [59,с.270].

Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність поводження чи покарання зобов'язує держав-учасниць вжити всіх необхідних заходів для запобігання та покарання катувань та жорстокого поводження.

Особи, які перебувають під вартою, повинні бути захищені від нападу на їх фізичну та психічну цілісність.

Ця Конвенція:

- забороняє катування за будь-яких обставин
- забороняє екстрадицію осіб до держави, де є вагомі підстави вважати, що їй чи він загрожує зазнати катувань (принцип невідвернення);
- дає детальне визначення катувань
- регулює покарання та видачу катів
- регламентує запобігання та роз'яснення випадків катувань

Вона була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1984 року і набула чинності 26 червня 1987 року. Швейцарія приєдналася до Конвенції 2 лютого 1986 року, де вона набула чинності 26 червня 1987 року.

18 грудня 2002 року Генеральна Асамблея ООН прийняла факультативний протокол до Конвенції, який передбачає превентивну процедуру, згідно з якою національні та міжнародні органи регулярно відвідують та переглядають місця ув'язнення як запобіжний захід. Протокол набрав чинності 22 червня 2006 року [60, с.100].

24 вересня 2009 р. Швейцарія ратифікувала Факультативний протокол до Конвенції ООН проти катувань, який набув чинності через місяць 24 жовтня. Правова основа сучасної універсальної системи захисту прав людини в рамках ООН.

Висновки

На нашу думку, важко переоцінити роль Конвенцій та Загальної декларації прав людини.

Загальна декларація прав людини є "загальним стандартом досягнення для всіх народів і всіх націй". У Загальній декларації прав людини зазначено, що "материнство та дитинство мають право на особливу турботу та допомогу" і описує сім'ю як "природну та фундаментальну групову одиницю суспільства". Хоча діти рідко згадуються в цьому тексті, проте це є важливим документом, і його вплив на всіх людей, включаючи дітей, є тим, що робить Декларацію такою важливою. Насправді права дітей ґрунтуються на правах людини.

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про права дитини є важливою угодою країн, які пообіцяли захистити права дітей. Діти та молодь мають ті ж загальні права людини, що й дорослі, а також специфічні права, які визнають їхні особливі потреби. Діти не є власністю батьків, а також не є безпорадними об'єктами милосердя. Вони є людьми і є предметом власних прав.

Конвенція про права дитини визначає права, які повинні бути реалізовані для розвитку дітей у повному обсязі.

Конвенція пропонує бачення дитини як особистості та як члена сім'ї та громади з правами та обов'язками, відповідними його віку та стадії розвитку. Визнаючи таким чином права дітей, Конвенція твердо ставить акцент на всю дитину.

Конвенція визнає основну гідність людини всіх дітей та невідкладність забезпечення їхнього добробуту та розвитку.

Конвенція про права дитини пояснює, хто такі діти, всі їх права та обов'язки урядів. Всі права пов'язані між собою, всі вони однаково важливі і їх неможливо забрати у дітей.

Катування - це навмисне нелюдське поводження, яке спричиняє дуже серйозні та жорстокі страждання. Це страждання може бути психічним, фізичним або поєднанням обох. Лікування повинно досягати інтенсивного рівня суворості, щоб кваліфікувати його як катування.

Менш важкі форми жорстокого поводження також заборонені, якщо вони є "нелюдськими" або "принизливими", оскільки ми не можемо поводитися з ними способами, які порушують нашу людську гідність. Нелюдське поводження спричиняє "інтенсивні фізичні та психічні страждання".

Принизливе поводження "викликає у потерпілого почуття страху, туги та неповноцінності, здатні принижувати та принижувати жертву і, можливо, порушувати її фізичний чи моральний опір". Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність поводження чи покарання вимагає від держав вживати законодавчих, адміністративних, судових чи інших заходів для запобігання катуванню на їхній території, заявляє про катування про як злочин.

Біженці - це люди, які втекли від війни, насильства, конфліктів чи переслідувань та перетнули міжнародний кордон, щоб знайти безпеку в іншій країні.

Їм часто доводилося тікати з трохи більше, ніж одяг на спині, залишаючи після себе будинки, володіння, роботу та близьких людей.

Біженці визначені та захищені у міжнародному праві. Конвенція про статус біженців 1951 року є ключовим юридичним документом і визначає біженця як:

"Той, хто не може або не бажає повернутися в країну походження через обґрунтований страх бути переслідуваним з міркувань раси, віросповідання, національності, належності до певної соціальної групи чи політичної думки".

Незважаючи на те, що в світі досягнуто прогресу в напрямку гендерної рівності та розширення можливостей жінок у рамках Цілей розвитку тисячоліття (включаючи рівний доступ до початкової освіти між дівчатами та хлопчиками), жінки та дівчата продовжують зазнавати дискримінації та насильства у всіх частинах світу.

Від місцевого до глобального рівня лідерство та політична участь жінок обмежені. Жінки недостатньо представлені як виборці, так і на керівних посадах, будь то на виборних посадах, державній службі, приватному секторі чи наукових колах. Це відбувається, незважаючи на їх перевірені здібності як лідерів, і їхнє право на рівну участь у демократичному управлінні.

Незважаючи на помітний прогрес жінок у багатьох професіях, політика не одна з них. Дійсно, у всьому світі жінки помітні через їх відсутність у прийнятті рішень та політиці в уряді. Коли в 1975 році в Мехіко відбулася Перша світова конференція ООН з питань жінок, міжнародній спільноті нагадали, що дискримінація жінок залишається постійною проблемою у багатьох країнах; і навіть незважаючи на те, що уряди були закликані розробляти стратегії сприяння рівній участі жінок, політична участь ще не була визначена як пріоритетна.

Жінки стикаються з кількома перешкодами для участі в політичному житті. Структурні бар'єри через дискримінаційні закони та інститути все ще обмежують можливості жінок балотуватися на посаду. Прогалини у потенціалі означають, що жінки рідше, ніж чоловіки, мають освіту, контакти та ресурси, необхідні для того, щоб стати ефективними лідерами.

Висновки

Всесвітнє визнання та захист прав людини - це процес, який розпочався у ХХ столітті, коли багато з цих прав уже були гарантовані на конституційному рівні, принаймні в деяких штатах.

Відтоді нормативно-правова база з прав людини, побудована міжнародною спільнотою, отримала міцну правову основу, яка широко розвивається з фундаментальними універсальними правовими нормами.

Однак це міжнародне визнання прав людини не вирішує питання про їх ефективне використання як на індивідуальному, так і на колективному рівнях. Права людини є тиском у багатьох місцях по всьому світу.

Мирні протести жорстоко скасовуються. А меншини часто виключаються з прийняття рішень. Все це загрожує ідеалу відкритого суспільства, в якому кожен з нас може бути вільним і рівномірно брати участь. Необхідний міцний захист прав людини, щоб відкрите суспільство існувало і процвітало. Але часто буває важкий бій, щоб працювати над цим ідеалом.

Прийняття У 1948 р. Загальної декларації прав людини являло собою остаточний крок, але це було недостатньо для того, щоб люди, які прагнуть користуватися основними правами, закріпленими в ній - такі як свобода вираження поглядів чи думок - були захищені від репресії з боку урядів або приватних груп.

Люди також повинні мати можливість вимагати у безризиковому контексті дотримуватися прав Декларації - а також міжнародних документів, які її врешті-решт прийняли.

Багато людей розглядають права людини як набір моральних принципів, які стосуються всіх.

Права людини також є частиною міжнародного права, що міститься в договорах та деклараціях, що конкретизують конкретні права, які зобов'язані підтримувати країни.

Після ратифікації Загальної декларації прав людини з'явилося декілька механізмів Організації Об'єднаних Націй щодо забезпечення та захисту економічних, соціальних та культурних прав.

Одним із найважливіших міжнародних механізмів захисту та просування є Комітет з економічних, соціальних та культурних прав, мандат якого полягає в тому, щоб спеціально контролювати виконання державними сторонами своїх зобов'язань відповідно до Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права. Статті 16 та 17 вимагають, щоб держави кожні п'ять років готували доповіді про ситуацію у своїй країні.

Органи ООН (їх наразі існує дев'ять) - це комітети експертів, створені для контролю за дотриманням державою міжнародних конвенцій про права людини (наприклад, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Конвенція проти катувань).

Як і спеціальні процедури, більшість із них, в рамках своєї роботи, отримують та ретельно перевіряють клопотання від осіб і, якщо ці клопотання вважаються допустимими, а держава, де проживає передбачувана жертва, є учасницею відповідної конвенції).

У рамках Організації Об'єднаних Націй існують різні міжнародні механізми, які контролюють дотримання державами міжнародного права в галузі прав людини.

Наглядові механізми нагляду, або договірні органи, ті, які закріплені в документах про права людини (договори, конвенції чи пакти).

Існує десять договірних органів, які контролюють виконання та дотримання основних міжнародних договорів з прав людини: Комітет з прав людини (CCPR), Комітет з економічних, соціальних та культурних прав (CESCR), Комітет з ліквідації расової дискримінації (CERD), Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок (CEDAW), Комітет проти катувань (CAT), Підкомітет з питань запобігання катуванням (SPT), Комітет з прав дитини (CRC), Комітет з питань трудових мігрантів (CMW), Комітет з прав людей з інвалідністю (CRPD) та Комітет з примусових зникнень (CED).

Механізми, засновані на статуті, - це також наглядові механізми, які не ґрунтуються на обов'язкових зобов'язаннях з прав людини.

До них належить, наприклад, Порядок розгляду скарг Ради з прав людини, який розглядає скарги осіб, груп чи неурядових організацій, які заявляють, що є жертвами або знають про порушення прав людини;

Насамперед, захист прав людини - це забезпечення того, щоб люди отримували певний ступінь гідного, гуманного поводження. Оскільки, як вважається, політичні системи, що захищають права людини, зменшують загрозу світового конфлікту, усі країни мають участь у сприянні повазі до прав людини у всьому світі.

Міжнародне право в галузі прав людини, право гуманітарного втручання та право біженців захищають право на життя та фізичну недоторканність та намагаються обмежити нестримну владу держави.

Ці закони спрямовані на збереження людства та захист від усього, що кидає виклик здоров'ю людей, економічному добробуту, соціальній стабільності та політичному миру.

В основі таких законів лежить принцип недискримінації, поняття про те, що права застосовуються універсально.

Відповідальність за захист прав людини передусім належить самим державам.

Однак у багатьох випадках органи державної влади та державні службовці запроваджують політику, яка порушує основні права людини.

Такі зловживання владою з боку політичних лідерів та органів державної влади мають руйнівні наслідки, включаючи геноцид, військові злочини та злочини проти людства.

РЕЗЮМЕ

Дипломна робота на тему «Сучасна універсальна система захисту прав людини».

У дипломній роботі *Гончарук Наталії Олександрівни* проаналізовано особливості універсальної системи захисту прав людини, досліджено нормативні та спеціальні джерела, в тому числі монографічні, з питань особливостей універсальної системи захисту прав людини. Крім того, проаналізовано юридичну природу універсальної системи захисту прав людини, досліджений зміст та співвідношення правових категорій права людини та система захисту прав людини, вивчено специфіку правового механізму захисту прав людини в міжнародному законодавстві.

У другому розділі роботи, що присвячений аналізу сучасної універсальної системи захисту прав людини, досліджено зміст та специфіка захисту прав людини. Особливо висвітлені особливості захисту прав біженців, дітей та жінок.

У третьому розділі висвітлені актуальні питання міжнародних правовідносин в сфері міжнародного захисту прав людини.

У роботі обґрунтовано висновки теоретичного та практичного характеру щодо вдосконалення законодавства України щодо захисту прав людини, в тому числі в ракурсі внесення змін та доповнень до законодавчих актів України.

Ключові слова: захист прав людини, універсальна система захисту, ООН.

SUMMARY

Thesis on "Modern universal system of the protection of human rights".

The thesis Goncharuk Natalia analyzed the features of the universal system of protection of human rights, investigated normative and special sources, including monographic, on the features of the universal system of protection of human rights. It also analyzes the legal nature of the universal system of human rights protection, investigated the correlation of legal categories human rights and the system of protection of human rights, studied the specifics of the legal mechanism of human rights protection in international law.

In the second section of the work, devoted to the analysis of the modern universal system of protection of human rights, the content and specificity of human rights protection are investigated. Features of protection of the rights of refugees, children and women are highlighted separately.

The third section covers topical issues of international legal relations in the field of international protection of human rights.

Conclusions of theoretical and practical character concerning improvement of the legislation of Ukraine on protection of human rights, including in a foreshortening of modification and additions in legislative acts of Ukraine are proved in work.

Key words: human rights, the universal system for the protection of human rights, the UN.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В. Е. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 608 с с.368)
2. **Пронюк Н. В.** Сучасне міжнародне право : навч. посіб. / Н. В. Пронюк. — 2-е вид., змін. та допов. — К. : КНТ, 2010. — 344 с.
3. **Степанюк А. А.** Міжнародне приватне право : підручник / А. А. Степанюк. — Х. : Кроссрод, 2008. — 696 с.
4. Бисага Ю.М., Палінчак М.М., Белов Д.М., Данканич М.М. Права людини. —Ужгород, 2003.-189 с.
5. Права человека в истории человечества и в современном мире, за ред. Е.А.Лукашева. -М., 1989.- 350с.
6. Сидоренко Н. Історія становлення та розвитку інституту захисту прав людини в Європі// Вісник Львів.Ун-ту.1999, No 34 -100 с.
7. «Загальна декларація прав людини» Документ від 10.12.1948 № 995_015:// База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015. Дата звернення: 01.06.2019
8. Карташкин В.А. Права человека в международном и внутр. государственном праве. -М., 1995.- 132с.
9. Кавун. В. Правова природа і особливості міжнародних правозахисних механізмів реалізації конвенції з прав людини // Вісник Львів. Ун-ту. 2000.-300с.
10. Мюлерсон М.А. Права человека: идеи, нормы, реальность. - М., 1991.- 60с.

11. **Тимченко Л. Д.** Міжнародне право : підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К. : Знання, 2012. – 631 с.
12. Бахин С.В. О классификации прав человека, провозглашённых в международных соглашениях / С.В. Бахин // Правоведение. – 1991. – No 2. – С. 41–51.
13. Горлач І.М. Політологія: наука про політику / І.М. Горлач, В.Г. Кремень. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 840 с.
14. Капицын В.М. История, теория и защита прав человека: учебник / В.М. Капицын. – М.: Московский университет потребительской кооперации, 2003. – 260 с
15. Рабінович П.М. Основоположні права людини: соціально-антропна сутність, змістовна класифікація / П.М. Рабінович // Вісник Національної академії правових наук України. – 2013. – No 2. – С. 10–16
16. Рабінович П.М. Основоположні права людини: соціально-антропна сутність, змістовна класифікація / П.М. Рабінович // Вісник Національної академії правових наук України. – 2013. – No 2. – с. 10–16.
17. **Блажевич Ю.** Міжнародно-правові примусові заходи як особливий засіб реалізації відповідальності держав: теоретичні проблеми, особливості, перспективи й тенденції застосування / Ю. Блажевич // *Юридична Україна*. – 2006. – № 2. – С. 99–101.
18. **Зелена О. В.** Актуальні питання щодо визначення поняття міжнародної відповідальності / О. В. Зелена // *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. – К., 2003. – Вип. 8. – С. 259–265.
19. Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право: *Підручник*. — К.: Либідь, 1995. 62.
20. Литвиненко І.Л. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини. *Університетські наукові записки*. 2005. No 4 (16). с. 279.

21. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В., Щербина Є.М. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2016. - 221 с.
22. Георгіца А.З. Міжнародне публічне право: Загальне частина. - Чернівці: Рута, 1995. - 230 с.
23. Снігур В. Роль міжнародних організацій у забезпеченні міграційного режиму в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2008. –№ 4 –С. 91–95. с.95
24. Міжнародні стандарти, принципи і рекомендації в галузі виконання покарань та діяльності органів і установ виконання покарань : методичні рекомендації / [уклад. О.В. Романюк, В.О. Човган]; – Біла Церква, 2016. – 131с.
25. Козак Ю.Г. Міжнародні організації / Ю.Г. Козак, В.В. Ковалевський, З. Кутайня.– К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 440 с.

26. «Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду.» Документ від 16.09.2005 № 995_010:// База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_010. Дата звернення: 10.07.2019.
27. Лукашук *И. И.* Международно-правовое регулирование международных отношений (системный подход) *И. И. Лукашук.* – М. : Международные отношения, 1975. – С. 10.
28. Лукашук *И. И.* Механизм международно-правового регулирования [Текст] / *И. И. Лукашук.* – К. : Вища школа, 1980. – С. 130.
29. За редакцією Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С. Міжнародні організації: Навч. посібник/За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С.–К.: Центр навчальної літератури, 2009. -223с.

- 30.Тускоз Жан. Міжнародне право: Підручник: Пер. з ф К.: АртЕк, 1998. - 401 с.
- 31.Право міжнародних організацій: практикум / уклад.А.Д. Гулієв.–К.: НАУ, 2014. –64с.
- 32.За редакцією Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Кутайні З. та ін.Міжнародні організації: Навч. посібник/За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Кутайні З. –К.: Центр навчальної літератури, 2006. -483с
- 33.Міжнародні договори України, декларації, документи / Упоряд Ю.К. Качуренко. - 2-Евид. - Київ: Юрінформ, 1992. - С. 7-12
- 34.Международная защита прав и свобод человека: Сборні документов. - М.: Юридическая литература, 1996. - 672 с.
- 35.Дмитрієв АЛ., Мацко А.С., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Практикум / Київський ун-т права; Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка / Ю.С. Шемшученко (відповід. ред.), Л.В. Губерський (відповід. ред.). - К.: Юрінком Інтер, 2001. - 348 с.
- 36.Україна в системі міжнародних відносин // Політологія / Занаук. ред. А. Колодій. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. - С. 557.
- 37.Донеллі Дж. Права людини у міжнародній політиці. — Львів: Кальварія, 2004. — 280 с.
- 38.Філіпенко А. Інтеграційні перспективи України: бігравітаційна модель // Економіка України. — 2005. — N 6. — С. 11-22.
- 39.Колодій А. М. Права людини і громадянина в Україні: навч. посіб. / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 336 с.
- 40.Тимченко Л. Д. Міжнародне право : підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К. : Знання, 2012. – 631 с.
- 41.Брюггер В. Образ людини у концепції прав людини// Проблеми філософії іправа. –К.; Чернівці, 2003 –Т. 1. –С. 146.
- 42.Броунли Я. Международное право. Кн. 2. - М., 1977. -449 с.

43. Загальна декларація прав людини у системі джерел права соціального забезпечення: науково-теоретичний аспект / В. Л. Костюк, Ю. В. Костюк // Часопис Національного університету в «Острозька академія». Серія «Право». 2018-15с.
44. Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю та факультативного протоколу до неї : Закон України від 16 грудня 2009 року №1767-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010.- С. 256.
45. Советская военная энциклопедия: в 8 томах / [ред.-упоряд. А.А. Гречко]. Том II. – М.: Воениздат, 1976. – 513 с.
46. Pius XII, the Holocaust and the Revisionists : Essays / Ed. by Patrick J. Gallo. – Jefferson; London : McFarland & Company Publishers, 2006. – 308 p.
- 47. «Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» Документ від 18.03.1954 № 995_155,:// База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_155. Дата звернення: 12.07.2019.**
48. Бирюков П.Н. Международное право: Учеб. пособ. - М.: Юрист, 2000. -415 с.
49. Дмитриченко І.В. Міжнародне право: Метод, вказівки з навч. дисципліни / Національний ун-т кораблебудування ім. Адмірала Макарова. Гуманітарний ін-т. - Миколаїв: Атол, 2004. — 80 с.
50. Фильев В. Управление ростом производительности труда /В. Фильев // Экономист. – 1997. – № 3. – С. 60–66.
51. Мережко О.О. Концепція гуманітарної інтервенції і механізм захисту прав людини в рамках ООН: Дис.... канд. юри, наук: 12.00.11 / Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка Інститут міжнародних відносин. - К., 1996. - 175 с.

52. Растимешин В. Управление производительностью: путь к росту /В. Растимешин, Т. Куприянова // Человек и труд. – 1996. – № 9. – С. 67–69.
- 53.«Конвенція про політичні права жінок» Документ від 07.07.1954 № 995_156,:// База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_156. Дата звернення: 15.08.2019.**
- 54«Декларація про територіальний притулок» Документ від 14.12.1967№ 995_316,:// База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_316. Дата звернення: 20.08.2019.**
- 55Черкес М.Ю. Міжнародне право: Підручник. - 2-е ви, стер. - (Вища освіта ХХІ століття). - К.: Знання, 2001. - 284 с.
- 56«Конвенція про статус біженців Документ» від 10.01.2002 № 995_011,:// База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_011. Дата звернення: 21.09.2019.**
- 57Лукашук И.И. Международное право: особенная часть : [учебник для студ. юрид. фак-тов и вузов] / И.И. Лукашук. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Волтерс Клувер, 2005. – С. 398
- 58Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. // Зібрання чинних міжнарод-них договорів України. – 1990. – No 1. – С. 205.
- 59 Сучасне міжнародне право : навч. посіб. / Н. В. Пронюк. – 2-е вид., змін. та допов. – К. : КНТ, 2010. – 344 с.

- 60 Поняття та види джерел міжнародного приватного права / В. Назаренко // *Підприємництво, господарство і право*. – 2009. – № 4. – С. 100–104.